

Pismo
ukazuje się
we wtorki
i piątki

Głos

weekend

Piątek
5 czerwca 2026
nr 42 (LXXXI)
cena: 22 Kč

WIADOMOŚCI
ŚCIŚLE TAJNY
SZPITAL
STR. 2-3

WYWIAD
ZROZUMIEĆ
TE PIĘKNE GÓRY
STR. 8

SPORT
NARODZINY
GWIAZDY
STR. 10

Pociąg do czytania w Granatowe Góry

WYDARZENIE: Wczoraj w Wiśle rozpoczęła się 6. edycja Festiwalu Słowa im. Jerzego Pilcha „Granatowe Góry”, jednego z największych festiwali literackich w Polsce i zarazem największego takiego w województwie śląskim. W Wiśle goszczą uznani polscy pisarze i publicyści, a przede wszystkim czytelnicy z różnych stron kraju. Jednym z pierwszych wydarzeń festiwalowych była prapremiera książki „Sekrety Śląska Cieszyńskiego” autorstwa Tomasza Wolffa, redaktora naczelnego „Głosu”.

Łukasz Klimaniec

Festiwal, który upamiętnia pochodzącego z Wisły Jerzego Pilcha, wybitnego pisarza i publicystę, to wydarzenie poświęcone nie tylko literaturze, ale także miejsce dyskusji związanej z życiem społecznym i współczesną kulturą. Zainaugurował go wyjazd specjalnego „Pociągu do czytania” Kolei Śląskich, który punktualnie o 7.06 wyjechał z Katowic przewożąc do Wisły autorów, czytelników i uczestników „Granatowych Gór”. Pierwsze spotkania literackie miały miejsce w trakcie tej podróży, a festiwalowe spotkania autorskie w Wiśle otworzyła prezentacja książki „Sekrety Śląska Cieszyńskiego” Tomasza Wolffa, która odbyła się w wagonie pociągu Kolei Śląskich.

– Ta książka to tak naprawdę kalka pracy dziennikarskiej – powiedział o publikacji Tomasz Wolff. – Od 2008 r. pracuję w „Głosie – Gazecie Polaków w RC”, od 2010 jako redaktor naczelny i obserwuję opinie czytelników, którzy często uważają, że jednego jest w naszej gazecie za dużo, innego za mało, pytają, dlaczego napisaliśmy o tym, a nie o tamtym. I ta książka jest w pewnym sensie subiektywnym wyborem. Część osób pewnie będzie niezadowolonych, że coś się w niej znalazło, inne będą zadowolone z tych rozdziałów, które są. Jeśli to ma być zbiór opowieści, to trudno

● Prezentacja książki Tomasza Wolffa spotkała się z dużym zainteresowaniem czytelników. Fot. ŁUKASZ KLIMANIEC

stworzyć doskonałą książkę, która zadowoli każdego – dodał.

Publikacja zawiera 32 opowieści o Śląsku Cieszyńskim rozumianym jako jedna całość, rozpoczynającym się na Ostrawicy, a kończącym na rzece Białej. Opierając się na materiałach źródłowych, często mało znanych, Tomasz Wolff przybliżył historie związane m.in. z górą szybowcową

Chełm, schroniskiem na Kozubowej, polskimi pilotami, którzy zginęli w Cierlicku, Mostami k. Jabłonkowa jako preludium II wojny światowej, Gustawem Morcinkiem, Wiesławem Dymnym, kościołem pw. św. Piotra

z Alkantary w Karwinie-Kopalniach czy ideą budowy kolei z Wisły Głębcze do Lalik na Żywiecczyźnie.

ciąg dalszy na str. 2

Maciej Zaremba Bielawski dziś gościem ČteFesT

Już dziś o 18.00 warto wybrać się do klubu „Dziupla” w Czeskim Cieszynie na spotkanie, na które zaprasza Kongres Polaków w RC – w ramach trzynieckiego festiwalu czytelniczego ČteFesT gościem będzie Maciej Zaremba Bielawski, dziennikarz i pisarz, wybitny publicysta największego szwedzkiego dziennika „Dagens Nyheter”, który zjawi się nad Olzą z okazji wydania czeskiej wersji książki „Dom z dwiema wieżami” (Dům s dvěma věžemi). Wstęp wolny.

REKLAMA

WYKORZYSTAJ SWÓJ BESENE-FIL
**WAKACJE
W OWIECZCE**
Pensjonat Owieczka w Nydku
+420 734 753 840
www.penzionovecka.cz

GŁ-609

NYDECKÉ KORYTKO

www.nydeckekorytko.cz
tel. 733 184 451

GŁ-114

REKLAMA

26.6.2026 | 16:00
DOM POLSKI PZKO KARWINA FRYSZTAT

**BILETY
TICKETPORTAL.CZ**

GŁ-287

ZDANIEM... Tomasza Wolffa

wolff@glos.live

Tej reklamy centrum handlowego nie da się przeoczyć. Wjeżdżając do Republiki Czeskiej mostem granicznym w Boguszwicach dosłownie bije po oczach. W dwójnasób zresztą. Najnowsza reklama skierowana do polskiego odbiorcy informuje: „Skupiono się na torebki”. I tak się głośno zastanawiam, czy to tłumacz płakał, tłumacząc prostą frazę na nasz język, czy może maczała w tym wszystkim palce sztuczna inteligencja. Bo tak jest prościej, taniej i przy okazji trochę na czasie; AI każdego dnia zdobywa kolejne przyczółki, na nowo definiując otaczającą nas rzeczywistość. A może celowe działanie: językowa kalumnia przyciąga nasz wzrok...

Nie będę się jednak dalej pastwił nad graniczną reklamą, bo przynajmniej jest w języku polskim, trochę połamanym, ale mimo wszystko.

Ubiegły weekend spędziłem w Alpach w Austrii. Nie pierwszy raz zwróciłem uwagę na brak języka polskiego w przestrzeni publicznej. Przykład pierwszy z brzegu: miejsce obsługi podróży gdzieś między Linzem i Salzburgiem. Informacje w językach niemieckim i angielskim (to rozumiąłem), czeskim, węgierskim (też w zasadzie w porządku, w końcu to sąsiedzi Austrii), po polsku zero. Kolejny: jeden z wyciągów; mapy, foldery są, ale oczywiście nie po polsku.

W sieci znalazłem informację, że Polacy coraz chętniej rezerwują noclegi w tym alpejskim kraju, co daje rocznie wynik w okolicach 3 milionów. Prawda, że robi wrażenie? Wędrując po Alpach, śpiąc w pensjonatach, stołując się w rozlicznych restauracjach zawsze spotkałem się z ciepłym i serdecznym przyjęciem. Może więc najwyższa pora, żeby ktoś „na górze” pomyślał o tym, że Polacy wpisali się w alpejski klimat i pomyśli o wprowadzeniu polskiego do przestrzeni publicznej.

Pociąg do czytania w Granatowe Góry

Dokończenie ze str. 1

Moim ulubionym rozdziałem jest historia Prince-Polo, choć od wielu lat nie jem słodczy. To opowieść o tym, jak mały batonik zyskał popularność nie tylko w Polsce, ale i na Islandii, gdzie w szczytowym okresie jego spożycie roczne wyniosło 182 tony! Żeby ten rozdział napisać, przekopałem się przez dzienniki islandzkie. To było fascynujące, bo znalazłem mnóstwo reklam Prince-Polo – wyjaśnił. Festiwal „Granatowe Góry” potrwa do niedzieli. Warto w

tym czasie wybrać się do Wisły (do Domu Źdrojowego, na plac Hoffa, do amfiteatru, sceny nad wodą), nie tylko na spotkania z twórcami – Grażyną Plebanek, Michałem Nogaiem, Mikołajem Grynbergiem, Wojciechem Bonowiczem, Olgą Gitkiewicz, Pauliną Małochleb, Grzegorzem Piątkiem, Stanisławem Łubieńskim, Justyną Sobolewską, Markiem Bieńczykiem czy Elізą Kącką – ale też na towarzyszące festiwalowi koncerty, spektakle, słuchowiska i projekcje filmowe. Szczegółowy program na granatowegory.pl. (klm)

CYTAT NA DZIŚ

Josef Středula

Przewodniczący Czeskomorawskiej Konfederacji Związków Zawodowców, w komentarzu do godzin pracy w Austrii i Niemczech

Odpracowane godziny pracy w Czechach są nadal znacząco dłuższe niż w tamtych krajach, zaliczających się skądinąd do naszych największych partnerów handlowych. I to w sytuacji, kiedy tam są wyższe średnie wynagrodzenia

DZIŚ...

5

czerwca 2025

Imieniny obchodzą:

Waleria, Walter, Bonifacy

Wschód słońca: 4.17

Zachód słońca: 20.51

Do końca roku: 209 dni

(Nie)typowe święta:

Dzień

Ochrony Środowiska

Przysłowie:

„Dobry w czerwcu

Bonifacy, gdy w maju

dobry Serwacy (13. 5)”

JUTRO...

6

czerwca 2025

Imieniny obchodzą:

Paulina, Norbert

Wschód słońca: 4.17

Zachód słońca: 20.52

Do końca roku: 208 dni

(Nie)typowe święta:

Święto

Wojsk Chemicznych

Przysłowie:

„Siej na świętego

Norberta, będzie

jęczmienia sterta. Norbert

cztery niedziele po sobie

ściele”

POJUTRZE...

7

czerwca 2025

Imieniny obchodzą:

Robert, Wiesława

Wschód słońca: 4.16

Zachód słońca: 20.53

Do końca roku: 207 dni

(Nie)typowe święta:

Dzień Seksu,

Dzień Chemika

Przysłowie:

„Czerwiec, gdy zagrzmi,

gdzie zorze zachodzą,

ryby się obficie urodzą”

POGODA

piątek

dzień: 20 do 22°C

noc: 13 do 11°C

wiatr: 2-4 m/s

sobota

dzień: 20 do 22°C

noc: 11 do 9°C

wiatr: 1-3 m/s

niedziela

dzień: 20 do 22°C

noc: 14 do 12°C

wiatr: 1-3 m/s

Ściśle tajny szpital

Danuta Chlup, popularna pisarka i dziennikarka „Głosu”, spotkała się w środę 3 czerwca z czytelnikami w Księgarni u Wirthów w Czeskim Cieszynie na pierwszej na Zaozliu prezentacji jej najnowszej powieści „Tajny szpital”.

Łukasz Klimanec

o dobrym przyjęciu „Słonecznych tarasów”, pierwszej części serii „Pielęgniarki”, Danuta Chlup zabrała czytelników z beskidzkich klimatów szpitala na Kubalonce do Krakowa i nad polskie morze. – Zastanawiałam się, gdzie umieścić kolejną akcję cyklu – przyznała autorka. – Zawsze mi zależało, żeby akcja toczyła się w ciekawej placówce leczniczej, nie w zwykłym szpitalu, który niczym się nie wyróżnia, ale takim, który ma ciekawą historię. Dlatego za pierwszym razem wybrałam czasy międzywojenne i uzdrowisko na Kubalonce, które wyda-

• Danuta Chlup przybliżyła czytelnikom fabułę i kulisy powstania powieści. Fot. ŁUKASZ KLIMANEC

wało mi się bardzo ciekawe. W przypadku drugiego tomu już wcześniej gdzieś czytałam o tajnym szpitalu wojskowym w Dziwnowie. Inspiracją było zdjęcie, które przysłała mi jedna z czytelniczek z Zaozlia, na którym czyta „Słoneczne tarasy” nad polskim morzem. Wtedy napisałam w mediach społecznościowych, że w kolejnej części zabiorę czytelników nad morze – wyjaśniła. Akcja powieści jednak nie skupia się tylko na nadmorskiej miejscowości Dziwnów, ale zaczyna w Krakowie. Autorka

wplotła w historię autentyczne wydarzenia, jak m.in., kongres miłośników esperanto, czyli języka, stworzonego przez polskiego okulistę żydowskiego pochodzenia Ludwika Zamenhofa, działalność szpitala jenieckiego Polskiego Czerwonego Krzyża w klasztorze jezuitów czy uwięzienie profesorów polskich uniwersytetów, którzy trafili do obozu koncentracyjnego Sachsenhausen, gdzie spotkali grupę czeskich studentów z Pragi uwięzionych przez Niemców.

– Czasem jest tak, że w trakcie zbierania materiałów poznaje się tak ciekawe historie, których nie można pominąć, choć nie są związane z fabułą. W tym przypadku było to uwięzienie polskich profesorów – wyjaśniła pisarka. Tytułowy tajny szpital to ściśle tajna placówka wojskowa utworzona przez władze PRL, w której w latach 1949-1950 leczono rannych greckich partyzantów. Szacuje się, że leczono tam ok. 2000 chorych.

Ser z regionalną marką

Województwo morawsko-śląskie ogłosiło wyniki konkursu „Regionalna Potrawa”. Wśród nagrodzonych produktów jest ser Petera Stańi z Herczawy, posiadający certyfikat „Górolsko Swoboda – produkt regionalny” przyznawany przez Miejscowe Koło Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w Jabłonkowie. W konkursie wzięło udział 40 regionalnych producentów. Zgłoszono 138 produktów. Komisja oceniająca przyznała markę „Regionalna Potrawa” („Regionální potravina”) dziewięciu wyrobom – po jednym w każdej kategorii. Osobno oceniano wyroby mięsne, sery, napoje, pieczywo i tak dalej.

W kategorii serów zwyciężył półtwardy ser dojrzewający z mleka krowiego produkowany przez herczawską farmę Grunt na Trojmezi rodziny Stańów. – Markę „Regionalna Potrawa” otrzymaliśmy już przed czterema laty i przez cztery lata mogliśmy jej używać. Ciesze się bardzo, że w tym roku udało nam się ponownie ją obronić – powiedział „Głosowi” Peter Stańo. Peter Stańo jest znaną postacią na czesko-polsko-słowackim Trójstoku. Jest prawdopodobnie jedynym samorządowcem, który był wójtem gmin leżących w dwóch różnych państwach. Stańo stał w przeszłości na czele samorządu leżącej po czeskiej stronie Herczawy, obecnie stoi na czele słowackiego Cziernejo. (dc)

• Nagrodzony ser produkuje rodzina Stańów z Herczawy. Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

»Dźwięk« na Nocy Chórów

Chór mieszany „Dźwięk” działający przy MK PKZO w Karwinie-Raju wziął udział w VII Nocy Chórów w Rudzie Śląskiej, jaka odbyła się w sobotę 30 maja. Zaozliańscy chórzyscy zaprezentowali polskie i czeskie utwory ludowe. Organizowany po raz siódmy Międzynarodowy Festiwal „Noc Chórów” w Rudzie Śląskiej to wydarzenie, które spleta ze sobą muzykę, warsztaty, publiczność i przestrzenie miasta, bo festiwal ma formę muzycznego spaceru przez Rudę Śląską. Spaceru, w którym dźwięk spotyka się z różnorodną przestrzenią, a publiczność uczestnicząc w koncertach staje się ich częścią. Część prac będzie wy magała całkowitego zamknięcia jezdni. Urząd Gminy na bieżąco będzie informował o terminach. (dc)

• Chórzyscy „Dźwięku” zaśpiewali w przestrzeniach Rudy Śląskiej. Fot. materiały chóru

– Z tego festiwalu mogą skorzystać również inne zaozliańskie chóry. A że Ruda Śląska nie jest tak daleko, to i słuchacze mają blisko. Naprawdę warto – przyznaje Ksenia Stuchlik, chórzystka „Dźwięku” i członkini zarządu MK PKZO w Karwinie-Raju. Koncerty zgłoszonych chórów miały miejsce m.in. na rynku, w kościele i ogrodzie parafałnym, w parku miejskim, willi Floriance, sali koncertowej Zespołu Szkół Muzycznych, w kinie, w kawiarni w przedszkolu, przy Wielkim Piecu Hutny „Pokój”, na ogródkach działkowych oraz w Stacji Biblioteka w Chebziu. Publiczność mogła dzięki temu nie tylko wysłuchać koncertów, ale także przejść przez miasto śladem charakterystycznych przestrzeni i industrialnego dziedzictwa. (klm)

Sukces w konkursie brajlowskim

Trzynastoletni Tomáš Plecháček z Karwiny odniósł sukces w rundzie wojewódzkiej konkursu brajlowskiego w Ostrawie. Choć był jednym z najmłodszych uczestników, udało mu się zająć trzecią lokatę w konkurencji pisania na klawiaturze komputera.

• Tomáš Plecháček cieszy się z sukcesu w konkursie brajlowskim. Fot. ARC rodziny

Matka Tomáša przyznaje, że jest niezwykle dumna z syna. – Tomáš cierpi na postępującą wadę wzroku. Stawia ona przed nim liczne przeszkody, z którymi jego rówieśnicy się nie spotykają. Pomimo to nie poddaje się i stara się żyć jak najaktywniej. Od roku poświęca dużo czasu na ćwiczenie pisania na klawiaturze. Wiem, ile wysiłku, cierpliwości i determinacji go to kosztowało. Praca z komputerem i nowoczesnymi technologiami pomaga mu być bardziej niezależnym i otwiera przed nim nowe możliwości.

Tomáš od dawna uczy się korzystać z pomocy kompensacyjnych i nowoczesnych technologii, które pomagają mu pokonywać ograniczenia wynikające z jego wady wzroku. Przed konkursem regularnie trenował.

– Z niecierpliwością czekałem na zawody, ponieważ rzetelnie się do nich przygotowałem. Nie wiedziałem, jak będą sobie radzili inni zawodnicy, ale chciałem spróbować swoich sił i dać z siebie wszystko. Jestem bardzo zadowolony z trzeciego miejsca, zupełnie się go nie spodziewałem – przyznał nastolatek po konkursie.

Tomáš jest klientem organizacji Kafira, pomagającej osobom z wadami wzroku radzić sobie w życiu codziennym. Wspiera ich w niezależności, pewności siebie i nabywaniu nowych umiejętności – m.in. korzystania z pomocy dydaktycznych, nowoczesnych technologii czy też pisma Braille’a. (dc)

40 000

samochodów przejeżdża w ciągu dnia ulicą Rudną w Ostrawie. Według statystyk Dyrekcji Dróg i Autostrad chodzi o najruchliwszą drogę w województwie morawsko-śląskim. Dlatego trwający od dłuższego czasu remont czterech mostów w niebawmy sposób utrudnia ruch. Dyrektor DDA Radek Máti informuje, że jeden most jest gotowy, wkrótce zakończy się remont kolejnego. Latem będzie remontowana niepełna 6-kilometrowy odcinek pomiędzy skrzyżowaniami wielopoziomymi Nad Porubkou i Plzeňská. (dc)

Śladami partyzantów oddziału »Strzały«

Książnica Cieszyńska zaprasza w czwartek 11 czerwca o godz. 17.00 na spotkanie poświęcone historii jednego regularnego oddziału Armii Krajowej działającego podczas II wojny światowej na Śląsku Zaozliańskim. Większość jego żołnierzy stanowili młodzi Polacy z Karwiny i okolicznych miejscowości. Podczas popołudnia wspomnień zatytułowanego „Partyzanci z oddziału »Strzały« przed i po akcji w Żywocicach we wspomnieniach naocznego świadka – Aurelii Szkutowej z domu Duławów” uczestnicy będą mieli okazję wysłuchać relacji

świadka tamtych wydarzeń. Aurelia Szkutowa opowie o swoich przeżyciach z dzieciństwa, gdy w domu rodzinnym Duławów w Trzycieju funkcjonowała jedna z kwater oddziału. Wspomnieniami swojego ojca, Augustyna Krótkiego – zastępcy komendanta oddziału Józefa Kamińskiego – podzieli się jego syn, Stanisław Krótki. Spotkanie poprowadzi dziennikarka Otylia Toboła. Będzie to wyjątkowa okazja do poznania mało znanych kart historii Zaozlia oraz losów ludzi, którzy w okupowanych czasach podjęli walkę o wolność. (jb)

Czterdzieści lat z »Cieszynianką«

Moja przygoda z „Cieszynianką” rozpoczęła się 40 lat temu. Śpiew był zresztą moją pasją już od najmłodszych lat. Śpiewałam wszędzie – w domu, w autobusie, pociągu – to słowa Marii Szamanik, które zabrzmiały jako pierwsze w czeskokieszyńskiej „Strzelnicy” podczas niedzielnego koncertu dziecięcego zespołu „Cieszynianka”.

• Maria Szymanik i jej „Cieszynianka”.

• Mama dyrygentki (druga z lewej) przez 40 lat szyła dla zespołu. Zdjęcia: BEATA SCHÖNWALD

Beata Schönwald

Koncert wieńczący bieżący rok szkolny oraz 40-lecie pracy twórczej Marii Szymanik z zespołem czeskokieszyńskich przedszkolaków i ich ciut starszych kolegów szkolnych „Cieszynianka” rozpoczął się od projekcji 15-minutowego filmiku. Przepłatały się w nim wypowiedzi dyrygentki ze zdjęciami oraz nagraniami z występów dzieci.

– Próby odbywały się w przedszkolu na Rozwoju. Kiedy urodził się mój pierwszy syn, postanowiłam przenieść je do swojego mieszkania.

Mój mąż zrobił nam wtedy rozkładane stopnie, które pomieściły aż 55 małych śpiewaków. Służy nam one do dziś – wspominała na nagraniu pierwsze lata z „Cieszynianką” Maria Szymanik. Pomiędzy fragmentami nagrań wideo z koncertów, takich jak np. „Kolorowe kredki”, „Bajkowy wóz”, „Sobótki” czy jubileusz 50-lecia sprzed dwóch lat, wspominała współpracujących z nią akompaniatorów, sukcesy zespołu, a także zdarzające się wpadki.

Piosenką łączącą część filmową z niedzielным, żywym koncertem aktualnych członków „Cieszynianki” był hit zespołu „Kolorowe kredki”. To na jego melodię dzieci weszły na scenę. W czasie swojego występu wykonały osiem utworów. Wszystkie opowiadały o niezwykłych zwie-

rzętach – flądze, kaczące dziwaczne, pchle, musze, roztkańczonych żabkach, starym pająku krzyżaku, bananowej krowie i kreciku ogrodniku. Na fortepianie akompaniowała im Maryla Mendrek, a poszczególne punkty programu zapowiadali jeszcze dwa lata temu śpiewający w zespole Sebastian Mendrek i nieco starsza od niego Soňa Szymank.

Występy dzieci zebrały głośne brawa od siedzących na widowni ich rodziców, dziadków, wychowanków „Cieszynianki”, nauczycieli. Zanim do żegnającej się z zespołem dyrygentki ustawiła się kolejka gratulantów z kwiatami i wyrazami podziwu dla jej dorobku, najpierw ona podziękowała wszystkim tym, którzy pomagali i wspierali ją w tej pracy. Przede wszystkim były to dzieci –

każde otrzymało od niej prezent, następnie akompaniatorzy oraz pracownicy czeskokieszyńskich przedszkoli, przyjaciele, rodzina. Jednak specjalne podziękowania Maria Szymanik skierowała do siedzącej w pierwszym rzędzie swojej mamy, która przez te 40 lat szyła dla zespołu stroje, dekoracje, a „na dzisiejszy koncert skracala mi sukienkę” – jak zaznaczyła jej córka.

A potem kierownicze „Cieszynianki” dziękowali goście – dyrektor Polskiej Szkoły Podstawowej w Czeskim Cieszynie Marek Grycz, który zaintonował również gremialne „Sto lat” dla jubilatki, oraz delegację czeskokieszyńskich przedszkoli, rodziców, wychowanków oraz ośrodka dla osób niepełnosprawnych „Eden” w Czeskim Cieszynie. Wszyscy podzi-

wiali jej wyjątkową zdolność rozspiewania tak małych dzieci oraz zapewniania nad nimi, zapału, pomysły i niespożytej energii. Maria Szymanik przez wiele lat prowadziła bowiem nie tylko „Cieszyniankę”, ale także teatrzyk, zespół dramatyczny oraz zespół tańca scenicznego.

Przyjmując słowa podziękowania, zachęcała do przejęcia po niej pałeczki kierownika zespołu. – Nie trzeba być wirtuozem, nie trzeba być mega muzykiem, wystarczy lubić dzieci i lubić śpiewać, no i odrobina cierpliwości też się przyda – przekonywała.

Po koncercie wszyscy jego uczestnicy zostali zaproszeni na raut, by już na luzie, bez świateł reflektorów dzielić się wspomnieniami i wrażeniami. ▴

E-mail: danuta.chlup@glos.live

Pisz do nas, podaj swój wiek, klasę i adres szkoły, do której uczęszczasz. Prosimy o nadsyłanie listów o objętości do 2000 znaków ze spacjami.

Pokazali swoje talenty

Każdy posiada jakiś talent, lecz nie każdy ma dość odwagi, żeby go pokazać. W Szkole Podstawowej z Polskim Językiem Nauczania w Suchej Górnej wyszli we wtorek na scenę w auli uczniowie, którzy ośmielili się pokazać, co potrafią i lubią robić w wolnym czasie.

• Zastępca wójta Martin Adamiec przedstawia laureata nagrody publiczności Teodora Pietraszka. Z lewej strony laureatka pierwszej nagrody Olivia Bogumił.

Danuta Chlup

Konkurs szkolny „Mam talent” miał w tym roku trzecią edycję. Zgłosiło się 12 uczestników z klas pierwszego i drugiego stopnia.

– Panowała pełna dobroć. Nie było narzucane, ilu uczestników ma mieć każda klasa. Kto chciał, mógł się zgłosić za pomocą formularza i wrzucić go do skrzynki. Uczniowie mogli pokazać talent, jaki sami czują, że mają go w sobie – powiedziała przed rozpoczęciem konkursu dyrektorka szkoły Monika Płaskowa.

Przegląd prowadziła nauczycielka Grażyna Siwek. Zapowiadając uczestników, zwracała uwagę nie tylko na talenty, którymi zamierzają się pochwalić, lecz także na ich inne uzdolnienia. Niektórzy uczniowie pokazali się w nowych

rolach, nieznanych dotąd koleżankom i kolegom. I tak na przykład Artur Pietraszek, zazwyczaj grający na keyboardzie, tym razem zasiadł do perkusji, a Ania Płaskowa, laureatka konkursów wokalnych – do fortepianu.

Ze sceny rozbrzmiewał śpiew, recytacja, gra na instrumentach, były pokazy taneczne, akrobatyczne, prezentacja prac plastycznych, ale też szybkie składanie kostki Rubika. Zmagania konkursowe bacznie śledziło jury w składzie: Martin Adamiec (zastępca wójta Suchej Górnej), Marian Weiser (radny), Renata Rzyman i Natalia Sokalska (nauczycielki) oraz Krystyna Toman (uczennica klasy 9.). W przerwie, kiedy jurorzy się naradzali, odbyło się tajne głosowanie publiczności.

Ogłoszeniu wyników towarzyszyło nie lada napięcie. Pierwszą nagrodę jury przyznało najmłodszemu uczestniczce Olivii Bogumił, uprawiającej akrobatykę powietrzną. Druga nagroda trafiła do mażoretki Nadine Kędzior, trzecia

do grającej na fortepianie Anny Płaskowej. Nagrodę publiczności, a jednocześnie wyróżnienie otrzymał Teodor Pietraszek, który potrzebował niespełna minuty do poskładania kostki Rubika.

Renata Rzyman wyjaśniła, że jury brało pod uwagę, czy dziecko zaprezentowało to, czego nauczyło się nie w szkole, lecz w swoim czasie wolnym, ogólne wrażenie oraz oryginalność. Jurorzy zwracali także uwagę na strój odpowiedni do danego występu. Laureaci otrzymali bony na zakupy w popularnej sieci handlowej.

Okazało się, że laureat nagrody publiczności pobił podczas konkursu swój osobisty rekord w układaniu popularnej łamigłówki. – W Internecie znalazłem sposób, jak szybko ułożyć kostkę i według tego trenowałem. Dlatego miałem tylko troszkę tremy, kiedy pani dyrektor pomieszała mi kostkę. Dzisiejszy czas 54 sekundy to mój rekord – powiedział Teodor naszej gazecie. ▴

• Amelia Poncza recytuje wiersz.

• Nela Wróbel zatańczyła na scenie.

• Głosowanie publiczności. Zdjęcia: DANUTA CHLUP

Uczestnicy konkursu »Mam talent«

Artur Pietraszek, kl. 5 (perkusja), **Alex Veselý**, kl. 4 (prace plastyczne), **Katarzyna Kotajna**, kl. 6 (fortepian), **Nadine Kędzior**, kl. 5 (pokaz mażoretkowy), **Amelia Poncza**, kl. 3 (recytacja), **Noemi Kucharczyk**, kl. 7 (śpiew), **Teodor Pietraszek**, kl. 3 (układanie kostki Rubika), **Anna Płaskowa**, kl. 6 (fortepian), **Emma Pilch**, kl. 4 (recytacja), **Nela Wróbel**, kl. 5 (taniec), **Vivien Zaleska**, kl. 6 (flet), **Olivia Bogumił**, kl. 2 (akrobatyka powietrzna).

Nie spoczęli na laurach. Zaśpiewali na 102

Kolejny sezon śpiewaczy zakończyły we wtorkowy wieczór chóry dziecięce „Trallala” i „Trallalinki”. Koncert obu zespołów działających pod batutą nauczycielki Beaty Brzóska przy Polskiej Szkole Podstawowej w Czeskim Cieszynie odbył się w kościele ewangelickim Na Niwach. Na fortepianie akompaniował im Andrzej Molin.

Program koncertu składał się z trzech części. W pierwszej, o charakterze sakralnym, chór starszych uczniów „Trallala” wykonał osiem utworów. Większość miała charakter poważny i spokojny. Wyjątkiem była ostatnia piosenka pochodząca z Afryki. W drugiej części zaprezentowały swój żywiołowy repertuar młodsze „Trallalinki”. Znalazły się w nim takie piosenki, jak wyróżniona na jednym z konkursów „Kaczka Dziwaczka” czy piosenka kowbojska zaśpiewana w odpowiednio dopasowanych do jej treści kapeluszach. Koncert zamknął ponownie blok utworów w wykonaniu „Trallala”. Tym razem były to piosenki świeckie, z którymi chór wystąpił na przełomie kwietnia i maja również na konkursie w Barcelonie, skąd przywiózł dwa złote pasma.

Beata Brzóska stwierdziła jednak, że zarówno ona, jak i chórzysty oczekują tu, w kościele Na Niwach

• Śpiewają „Trallalinki”, na fortepianie gra Andrzej Molin.

większe napięcie niż na konkursie w Hiszpanii. – Mając przed sobą tak wielką publiczność, rodzinę, znajomych, naprawdę bardziej zależy mi na tym, żebyśmy tu zaśpiewali, jak najlepiej się da, i nie zawiedli naszą publiczność – przekonywała. Wracając do sukcesu z Barcelony, zauważyła również, że w takich momentach bardzo groźna jest pokusa spoczęcia na laurach. Śpiewak podobnie jak sportowiec, który zdobył mistrzostwo, nadal musi jednak ćwiczyć, żeby nie wyjść z formy.

W czasie wtorkowego koncertu nie tylko zmieniały się przed publicznością zespoły i ich soliści, ale

także dyrygenci. Nauczycielka jak co roku zaprosiła do wypróbowania pracy z batutą opuszczających mury szkolne i chóralne szeregi dziewcząt na tym, żebyśmy tu zaśpiewali, jak najlepiej się da, i nie zawiedli naszą publiczność – przekonywała. Wracając do sukcesu z Barcelony, zauważyła również, że w takich momentach bardzo groźna jest pokusa spoczęcia na laurach. Śpiewak podobnie jak sportowiec, który zdobył mistrzostwo, nadal musi jednak ćwiczyć, żeby nie wyjść z formy.

W czasie wtorkowego koncertu nie tylko zmieniały się przed publicznością zespoły i ich soliści, ale

• Beata Brzóska wręcza dyplomy świeżym absolwentom „Trallala”. Zdjęcia: BEATA SCHÖNWALD

„Trallalinki”. Refren piosenki „Na zielonej łące” połączony z ruchami kończyn górnych i dolnych wykonywała razem z dziećmi również publiczność. – Nie ma innej takiej aktywności, która tak rozwijałaby nasze komórki mózgowe, jak kiedy śpiewamy i równocześnie tańczymy lub coś pokazujemy – zauważyła kierowniczka chórów, dodając, że takie rzeczy zwykle wychodzą bardziej naturalnie dzieciom niż dorosłym.

Jeszcze przed wykonaniem ostatniej pieśni Beata Brzóska oficjalnie pożegnała tegorocznych absolwentów „Trallala”. Wszystkich sześcioro

zaprosiła do przodu oraz wręczyła im pamiątkowe dyplomy z krótką charakterystyką ich głosów i cech osobowości. – Nie przestawajcie śpiewać, zapiszcie się do jakiegoś chóru i to, czego nauczyliście się w „Trallala”, nieście dalej – przekonywała.

Koncert zakończyły kwitowane gromkimi brawami wzajemne podziękowania dyrygentki, śpiewających uczniów, rodziców i dyrektora szkoły oraz wspólnie odśpiewana piosenka „Lato, lato”. Wydarzenie to otrzymało wsparcie finansowe Funduszu Rozwoju Zaolzia Kongresu Polaków w RC. (sch)

GŁOSIKOWA KORESPONDENCJA

Nasza zielona szkoła

Pod koniec maja spędziliśmy pięć dni na zielonej szkole w Hotelu Visalaje w gminie Krásná, otoczeni lasem jak z bajki.

Naszym tematem były „Odgłosy przyrody”. Nawiazaliśmy do wcześniejszych tematów podkreślając niesamowitą rolę zmysłów: „Barwy w przyrodzie” oraz „Zapachy w przyrodzie”.

Odwiedziliśmy Eksperymentalną Stację Ekologiczną na Białym Krzyżu, która zajmuje się badaniem fotosyntezy oraz ekosystemu świerkowego.

Pani Bětka Maličková z Zarządu Leśnego we Frydku-Místku poprowadziła w terenie atrakcyjną i zabawną lekcję z pedagogiką leśnej. Czy wiecie, że w naszych lasach można spotkać jenota azjatyckiego?

Panie Michaela Raszka oraz Renata Czader z Centrum Pedagogicznego dla Polskiego Szkolnictwa Narodowościowego przygotowały ciekawe zajęcia na temat odgłosów przyrody. Zafascynowane dzieci słuchały, jak „grają” drzewa liściaste, iglaste i owocowe. Opowiadała pani Michaeli zostało oprawione

w muzykę pani Renaty, która wykorzystała przyrodnicze materiały zebrane przez dzieci.

Pod koniec naszego pobytu przejechał do nas tatuś naszej uczennicy, Roman Czolko. Opowiedział nam o świecie myśliwstwa, etyce, kulturze i gwarze myśliwskiej. Impozujący był pokaz broni myśliwskiej oraz aportowanie w wykonaniu psów myśliwskich. Wróciliśmy pełni wrażeń i, oczywiście, cieszymy się na kolejną zieloną szkołę!

Dzieci i panie ze szkoły w Ropic

Fot. ARC szkoły

Dziś otrzymają świadectwa

W Polskim Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego w Czeskim Cieszynie tydzień temu zakończyły się matury. Dziś o godz. 16.00 w Teatrze Cieszyńskim odbędzie się uroczystość wręczenia świadectw, a po niej komers w wędryńskiej „Czytelni”.

Beata Schönwald

Tegoroczne matury w Polskim Gimnazjum wypadły nader pomyślnie. Co prawda dwóch czwartoklasistów nie zostało dopuszczonych do egzaminu dojrzałości, jednak spośród pozostałych 67 tylko jedna osoba nie zaliczyła ustnego egzaminu z języka polskiego i czeskiego. Matury państwowe oraz pisemne zdali wszyscy.

Seria maturalnych zmagani przy zielonym stole zakończyła się w ub. tygodniu w czwartek w klasie 4b. To w tym gronie znalazł się jeden „pechowiec”. Pozostali stawili się na uroczystym zakończeniu z poczuciem ulgi, ale też z pewną nostalgią.

Mateo Rucki zdawał maturę ustną już we wtorek. – Z jednej strony jest ulga, ale z drugiej strony pytanie, co teraz? Bo nagle jest tak, że wcześniej wiele razy nie chciało się nam iść do szkoły, a teraz zastanawiamy się, kiedy będzie jakaś okazja, żeby jeszcze tu przyjść. Już teraz planuję np. wybrać się na próbę chóru, żeby znowu pobyc z kolegami – stwierdził.

Maturę ustną zdawał z języków polskiego, czeskiego, angielskiego i rosyjskiego. Przy losowaniu pytań szczególnie mu sprzyjało, w związku z czym dziś odbierze świadectwo z wyróżnieniem. Przyznał jednak, że przed egzaminem, podobnie jak większość kolegów, trochę się denerwował. – Stresowałem się tym, jak to będzie wyglądać, o co mnie zapytają. Na szczęście wylosowałem pytania najlepsze z możliwych. Na angielskim miałem Londyn, na języku polskim wybitnych Polaków na przestrzeni wieków – podał przykłady.

Tifany Sajdok, Agata Śmiga i Aneta Piwko stwierdziły, że chociaż po maturze na egzamin ten patrzy się już z innej perspektywy, to jednak „warto było się bać”. – Na pewno trzeba było przyłożyć się do tej pracy i myśle, że stres pomagał nam w nauce i nie pozwalał zbagatelizować przygotowań. Nauczyciele w czasie matury byli co prawda wobec nas bardzo mili i starali się nam pomóc, jednak trzeba było coś wiedzieć – powiedziała Tifany.

Dziewczyny z 4b zdające maturę ustną dopiero w drugim tygodniu np. pierwszy był zarezerwowany dla klas 4a i 4c – przyznały, że dzięki temu miały więcej czasu na naukę,

• Wspólne zdjęcie klasy 4b jeszcze przy zielonym stole.

choć to też przekładało się na lekkie zgrzyty. – My zdawałyśmy maturę dopiero w środę, co wcale nie było takie dobre. Kiedy nasi koledzy już świętowali, my jeszcze się uczyłyśmy – przekonywały.

Zdana matura to jednak jeszcze nie koniec niepewności. Kolejną porcją adrenaliny będzie rekrutacja na studia. Mateo chce rozpocząć je na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, Tifany w Danii, Agata wybrała studia środkowoeuropejskie w Pradze, a Aneta uczelnię techniczną w Brnie.

Czwartkowe zakończenie matur klasy 4b odbyło się wokół ustawionego w środku dużego zielonego

• Podziękowania dla przewodniczącego komisji maturalnej. Zdjęcie: BEATA SCHÖNWALD

stołu. Zabrzmiały podziękowania i życzenia. Przewodniczący komisji maturalnej Marcel Gibiec zamknął swoją przemowę cytatem, który przez cały tydzień miał na oczach na przeciwległej gazecie ściennej. – Mnie, jako nauczycielowi wychowania fizycznego, ten cytat bardzo się podoba, a także dobrze oddaje uroczysty moment. Sukces to nie przypadek, to ciężka praca, wytrwałość, nauka, poświęcenie i miłość do tego, co robisz – powtórzył słowa najwybitniejszego piłkarza w historii, Brazylijczyka Pelé.

Dyrektorka gimnazjum Maria Jamot w swoim przemówieniu wy-

soko oceniła wyniki tegorocznych matur. – Jesteście wspaniali. Stoicie tu teraz już jako absolwenci, osiągnęliście to, co zaplanowaliście, i stanęliście na wysokości zadania. Przed wami studia, może jakaś ciekawa praca. Życzę wam, żeby spełniły się wasze marzenia, ale nie zapominajcie o nas – przekonywała. Nadzieję, że wzajemne relacje nadal będą trwałe, wyraził również wychowawca 4b Michał Szczotka. – Wszyscy absolwenci tej szkoły – a ja jestem jednym z nich – tworzą jedną wielką gimnazjalną rodzinę. Fajnie, że się jeszcze w życiu zobaczymy – zaznaczył.

Prawo, technika czy... Afryka?

Dla części tegorocznych czwartoklasistów Polskiego Gimnazjum w Czeskim Cieszynie matura była ostatnim egzaminem przed rozpoczęciem studiów. Niektórzy z nich mają już nawet pewny indeks w kieszeni. Pozostali czekają jeszcze na wyniki lub będą dopiero podchodzić do egzaminów wstępnych.

– W tym roku, jeśli chodzi o studia wyższe naszych maturzystów, jest bardzo różnorodnie. Rok temu nikt nie zgłaszał się na studia zagraniczne poza Polską, a obecnie wybierają się na nie aż cztery osoby. Pojawili się ciekawe kierunki, jak długo niewybieierane leśnictwo w Brnie czy makijaż artystyczny w Krakowie. Natomiast jeden chłopak postanowił rok spędzić w Afryce, a dopiero potem kontynuować edukację – zdradziła „Głosowi” doradca ds. wychowawczych w Polskim Gimnazjum Barbara Kożusznik.

Najwięcej maturzystów jak co roku wybrało uczelnie na terenie Republiki Czeskiej. Zrobiło to nawet dwie osoby z polskim obywatelstwem i mieszkawcy w Polsce. Najczęściej są to kierunki społeczno-hu-

manistyczne (12) i ekonomiczne (11), nie brakuje też jednak kierunków technicznych (8). Prócz tego kierunki medyczne wybrało sześć osób, architekturę cztery, nauki przyrodnicze dwie i jedna prawo.

Boom przeżywają natomiast w tym roku studia prawnicze w Polsce. Siedmiu uczniów, którzy postanowili studiować na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, pomyślnie zakończyło już rekrutację. Podobnie ma się rzecz z adeptami psychologii na tej uczelni.

– Obecnie na psychologię o wiele łatwiej jest się dostać do Polski niż do Czech, gdzie warunki zostały mocno zaostrzone. W Polsce natomiast jest tylko konkurs świadectw i niezbyt trudna rozmowa kwalifikacyjna – poinformowała Barbara Kożusznik.

Zgłoszenia na studia nad Wisłę wysłało w tym roku 17 czwartoklasistów. Oprócz psychologii i prawa wybierali głównie kierunki pedagogiczne. Dwie osoby chcą studiować w Danii – jedna socjologię, a druga dzią, trzecia wybiera się do Holandii na fizjoterapię, a czwarta na ESCP Business School w Paryżu. (sch)

Chcesz studiować za granicą? Wesprze cię województwo

Ta oferta może zainteresować również tegorocznych absolwentów Polskiego Gimnazjum w Czeskim Cieszynie. Władze województwa morawsko-śląskiego właśnie ogłosiło nowy program dotacyjny, który ma na celu umożliwienie zdolnym młodym ludziom z regionu studiowania na renomowanych uniwersytetach zagranicznych.

Program pn. „Wspieranie studiów za granicą” jest skierowany do maturzystów, którzy w przyszłym roku akademickim planują wyjazd na zagraniczną uczelnię co najmniej na jeden rok. Warunkiem uzyskania dotacji jest zajmowanie przez nią odpowiedniej pozycji w rankingach uniwersyteckich. Wybrana uczelnia musi plasować się wśród TOP 200 QS World University Rankings, a w przypadku kierunków plastycznych i muzycznych wśród TOP 20 QS Art & Design lub QS Music.

Z krajów europejskich na liście 200 najlepszych uniwersytetów znajdują się głównie uczelnie w Wielkiej Brytanii, Szwajcarii,

Holandii, Niemiec, Danii, ale też z Belgii, Irlandii, Szwecji, Norwegii, Finlandii, Włoch, Hiszpanii i Austrii. Nie ma natomiast żadnej polskiej. Rozstrzygająca jest data 8 czerwca br., czyli pierwszy dzień, kiedy można składać wnioski o dotację, które przyjmowane będą aż do 30 września br.

Pula środków wynosi 1 mln koron. Jedna osoba może otrzymać aż 100 tys. koron, suma ta nie może jednak przekroczyć 50 proc. kosztów poniesionych w związku ze studiami zagranicznymi. Szansę mają również studenci niepełnoletni. W ich imieniu wnioski o dotację mogą składać ich opiekunowie prawni.

– Chcemy, że młodzi ludzie z naszego województwa dostali szansę, żeby studiować tam, gdzie spotyka się czołówka światowa. Kiedy powrócą do domu, przywiozą bagaż doświadczeń pozwalający na dalszy rozwój, również w kontekście naszego regionu – podkreślił morawsko-śląski wicehetman ds. szkolnictwa Jan Veřmířovský. (sch)

Z REDAKCYJNEJ POCZTY

Trzy dni wojaży po Polsce

MK PZKO w Bystrzycy stara się co kilka lat organizować dla swoich członków wycieczki krajoznawczo-poznawcze do Polski. Wyjazdy te są organizowane nie tylko jako forma podziękowania naszym członkom za ich aktywną działalność społeczną na rzecz MK PZKO oraz umacniania więzi koleżeńskich, ale również w celu pogłębiania zainteresowania Polską, jej historią i kulturą.

Bezpośredni kontakt z Ojczyzną sprzyja bowiem umacnianiu świadomości własnej tożsamości narodowej oraz wzmocnieniu więzi z Polską. Realizacja takich wycieczek ma także na celu uatrakcyjnienie działalności naszego koła, co powinno przełożyć się na większe zainteresowanie członków aktywnością w MK PZKO oraz życiu społecznym polskiej mniejszości. Oczekujemy również, że przyczyni się to do wzrostu zainteresowania miejscowych Polaków życiem społecznym i kulturalnym naszej wspólnoty.

W tym celu zorganizowaliśmy dla naszych członków w dniach 8-10 maja roku trzdyniową wycieczkę autokarową, podczas której 50 uczestników odwiedziło najpierw Jasną Górę, następnie główny cel podróży – Łódź, a w drodze powrotnej również Nikiszowiec, znaną i niezwykle ciekawą dzielnicę Katowic.

Jasna Góra, czyli sanktuarium wraz z klasztorem zakonu paulinów w Częstochowie, należy do najważniejszych miejsc kultu maryjnego oraz stanowi najważniejsze centrum pielgrzymkowe katolików w Polsce. Znajduje się tam obraz Matki Bożej Częstochowskiej, uważany za cudowny, a także bogaty zbiór dzieł sztuki, głównie sakralnej, stanowiących w większości dary wotywnie wiernych. 16 września 1994 roku obiekt został uznany za pomnik historii.

Na Jasnej Górze zwiedziliśmy z przewodnikiem Salę Rycerską, Skarbiec, Muzeum Jubileuszu 600-lecia Jasnej Góry, Muzeum św. Jana Pawła II i b. Prymasa Wyszyńskiego, Bastion św. Rocha, Bastion św. Barbary, Gólgotę Jasnogórską oraz Bazylikę Jasnogórską.

Naszym drugim celem była Łódź – miasto o korzeniach sięgających średniowiecza, które przeżyło gwałtowny rozwój w XIX wieku jako światowe centrum przemysłu włókienniczego, zyskując miano „polskiego Manchesteru”. Było ono miejscem współistnienia wielu kultur – Pola-

ków, Żydów, Niemców i Rosjan. Po upadku przemysłu włókienniczego w XX wieku Łódź przeszła znaczącą transformację, stając się ważnym

ośrodkiem kultury, nauki oraz polskiej kinematografii.

Dziś stanowi ono unikalne połączenie przemysłowej historii z nowoczesnością, szczególnie widoczne przy ulicy Piotrkowskiej oraz w kompleksie Manufaktura. Łódź jest miastem kontrastów, gdzie dawne fabryki przekształcono w centra kultury, sztuki i rozrywki, a zarazem stolicą polskiej kinematografii.

W czasie dwóch dni odwiedziliśmy między innymi Centralne Muzeum Włókiennictwa, czyli tzw. Białą Fabrykę – najstarszą fabrykę w mieście wraz ze skansenem. Zwiedziliśmy również kompleks Fuzja, nagrodzony w 2025 roku „Oscarem nieruchomości” jako najlepszy projekt rewitalizacji.

Kolejnym punktem programu była ulica Piotrkowska z Aleją Gwiazd, instalacją „Narodzin Dnia” oraz zabytkowymi kamieniami z przełomu XIX i XX wieku. Odwiedziliśmy także Księży Młyn – dawne osiedle robotnicze, Muzeum Kinematografii mieszczące się w dawnym pałacu „Króla Bawełny”, kompleks ECI, Pałac Poznańskiego oraz Manufaktury.

W drodze powrotnej do domu zwiedziliśmy jeszcze górnicze osiedle Nikiszowiec w Katowicach, znajdujące się na Szlaku Zabytków Techniki – industrialnej trasie turystycznej. W 2011 roku zostało ono rozporządzeniem prezydenta RP uznane za pomnik historii. To wyjątkowe miejsce zachwyliło wszystkich uczestników wycieczki.

We wszystkich odwiedzanych miejscach oprowadzali nas bardzo oczytani i wspaniali przewodnicy, dzięki którym mogliśmy poszerzyć swoją wiedzę o zwiedzanych obiektach i ich historii oraz poznać wiele interesujących ciekawostek. W imieniu Miejsceowego Koła PZKO w Bystrzycy oraz wszystkich uczestników wyjazdu pragniemy bardzo serdecznie podziękować Kongresowi Polaków za wsparcie naszej wycieczki poprzez dofinansowanie z Funduszu Rozwoju Zaolzia Kongresu Polaków w RC.

Wyjazd był niezwykle udany, wzbogacający i na długo pozostanie w naszych sercach. Stał się również impulsem do dalszego zwiedzania oraz poznawania ciekawych miejsc w Polsce.

•••

Wyjazd edukacyjny Klubu Polskiego Polonus

Organizowanie wyjazdów edukacyjnych stało się coroczną tradycją, bez której nie można sobie wyobrazić

kalendarza imprez Klubu Polskiego Polonus w Brnie. Wyjazdy edukacyjne nie są zwykłymi wycieczkami krajoznawczymi, ale kilkudniowym zgłębianiem obranego tematu, poprzedzone przez odpowiednie przygotowanie merytoryczne – prelekcje i pokazy filmowe na spotkaniach czwartkowych. Tak było i w tym roku. Tematem wyjazdu była postać reżysera Andrzeja Wajdy oraz stulecie miasta Gdyni. Zaś sam wyjazd, tym razem aż 5-dniowy, odbył się w dniach 7-11 maja.

Program tej kilkudniowej trasy Łódź – Gdańsk – Gdynia – Sopot – Bydgoszcz został perfekcyjnie przygotowany przez koleżankę klubową Monikę Grzegorzczak, przy wsparciu Jacka Ślewczuka i Danuty Koné-Król. Monika, rodowita Gdańszczanka, zadbała nawet o wspaniałą, słoneczną pogodę bez jednej chmurki, co w środku maja jest raczej wyjątkiem na wybrzeżu. Pełni oczekiwania wyruszyliśmy z Brna rankiem w czwartek 7 maja. Na pokładzie była z nami Elżbieta Ryk-sa, a dokładnie wystawa o niej, przygotowana przez Fundację Światlik z Bydgoszczy. Po ponadpółrocznym wystawianiu w różnych miejscach Brna przyszedł czas jej powrotu do Polski.

Pierwszym celem naszej wyprawy była Łódź. Po zakwaterowaniu w wygodnym i gustownym hotelu Iness wyruszyliśmy na miasto. I uznane za pomnik historii. To wyjątkowe miejsce zachwyliło wszystkich uczestników wycieczki.

W pierwszym celu naszej wyprawy była Łódź. Po zakwaterowaniu w wygodnym i gustownym hotelu Iness wyruszyliśmy na miasto. I uznane za pomnik historii. To wyjątkowe miejsce zachwyliło wszystkich uczestników wycieczki.

W pierwszym celu naszej wyprawy była Łódź. Po zakwaterowaniu w wygodnym i gustownym hotelu Iness wyruszyliśmy na miasto. I uznane za pomnik historii. To wyjątkowe miejsce zachwyliło wszystkich uczestników wycieczki.

W pierwszym celu naszej wyprawy była Łódź. Po zakwaterowaniu w wygodnym i gustownym hotelu Iness wyruszyliśmy na miasto. I uznane za pomnik historii. To wyjątkowe miejsce zachwyliło wszystkich uczestników wycieczki.

W pierwszym celu naszej wyprawy była Łódź. Po zakwaterowaniu w wygodnym i gustownym hotelu Iness wyruszyliśmy na miasto. I uznane za pomnik historii. To wyjątkowe miejsce zachwyliło wszystkich uczestników wycieczki.

• Gdańskie klimaty z neptunem w tle. Zdjęcie: ARC

obok znajduje się budynek banku PKO, wzniesiony na pruską modłę. Widziliśmy piękne gdańskie bramy, w tym Wyżynną i Długoliczną, zwaną potocznie Złotą i zespół Westerplatte – miejscem dawnego kąpieliska, pani przewodnik opowiedziała nam dzień po dniu rozwój wydarzeń związanych z 1 września 1939 roku i obroną Westerplatte. Na cmentarzu wojskowym uczciliśmy minutą ciszy pamięć bohaterskich obrońców.

Ostatni przystanek na trasie wyjazdu edukacyjnego to Bydgoszcz. Najpierw spotkanie z przyjaciółmi z Fundacji Światlik, którzy przekazali nam prezenty dla Klubu Polonus od samego prezydenta miasta. Dzięki Ani i Maćkowi z Fundacji Światlik zwiedziliśmy to piękne miasto, dowiadując się szeregu ciekawostek. Na przykład taką, że przez Bydgoszcz przechodzi 18. południk szerokości geograficznej wschodniej, łączący miasto ze Sztokholmem i Kapstadtem. W Bydgoszczy codziennie o godzinie 13.13 i 21.13 wychodzi z okna kamienicy nr 15 na rynku Pan Twardowski. W Bydgoszczy urodził się m.in. Marian Rejewski, który przełamał kod Enigma oraz piłkarz Zbigniew Boniek. Przez Bydgoszcz płynie rzeka Brda (Uwaga, wymawia się po polsku, czyli jako jedna sylaba, a nie dwie jak Br-no). Zwiedziliśmy też siedzibę Fundacji Światlik, z którą mamy szereg pomysłów dalszej współpracy. Warto dodać, że zakwaterowanie w hotelu Park i śniadanie były super! Bydgoszcz zachwylił nas piękną architekturą i pięknie udekorowanymi przestrzeniami, pełnymi zieleni. Aż chciało się zostać na dłużej. Pewnie to nie ostatnia wizyta w tym wspaniałym mieście. Ale wszystko co fajne, kiedyś się kończy i nastał czas powrotu do Brna. Z wyjazdu tywnie uczestniczyły w całej II wojnie światowej. A po lunchu czekał nas wyjazd do Sopotu na kawę i lody.

W czwartym dniu wyjazdu, w niedzielę, była przepiękna słoneczna pogoda. Po śniadaniu odbyliśmy

Danuta Koné-Król

SPORT

Narodziny gwiazdy

Wielkoszlemowy tenisowy turniej French Open na kortach Rolanda Garrosa w Paryżu to ulubiony przystanek polskich kibiców i nie bez powodu – właśnie tu Iga Świątek sięgnęła po cztery zwycięstwa w finale, po raz ostatni dwa lata temu, pokonując Włoszkę Jasmine Paolini. W tym roku słabo spisującą się Świątek genialnie zastąpiła pochodząca z Dąbrowy Górniczej 24-lletnia Maja Chwalińska. Wczoraj po zamknięciu numeru gazety zawodniczka klubu BKT Advantage Bielsko-Biała zagrała o finał French Open z Rosjanką Dianą Sznajder. Efekt zmagañ obu zawodniczek znajdziecie na naszej stronie internetowej www.glos.live i w mediach społecznościowych „Głosu”.

Janusz Bittmar

Maja Chwalińska, bez względu na wynik wczorajszego meczu z Dianą Sznajder, już teraz została największą bohaterką French Open. Nawet największy niepoprawny optymista w gronie polskich fanów tenisa nie spodziewał się, że zawodniczka z Dąbrowy Górniczej sklasyfikowana na 114. miejscu w rankingu WTA, z kwalifikacji przebieje się aż do ścisłej walki o paryskie trofeum.

Dla Chwalińskiej to dopiero trzeci występ w zasadniczej części wielkoszlemowych zmagañ. W 2022 roku była w 2. rundzie Wimbledonu, a w 2025 przegrała pierwszy mecz w Australian Open. Rok 2026 jest więc dla skromnej dziewczyny z Górnego Śląska przełomowy. W 1. rundzie w Paryżu Polka wygrała z mistrzynią olimpijską Chinką Qinwen Zheng 6:4, 6:0, a następnie w takim samym stosunku z rozstawioną z numerem 23. Belgijką Elise Mertens. W 3. rundzie pokonała Greczynkę Marię Sakkari 1:6, 6:3, 6:2, a potem Francuzkę Diane Parry 6:3, 6:2 i Rosjankę Annę Kalinską (22.) 7:6 (7-3), 6:3.

Wygrana w French Open stawiana jest w środowisku tenisowym na równi z triumfem w Wimbledonie za sprawą zupełnie odmiennych warunków do gry. Zwycięzca na ceglanych kortach Rolanda Garrosa

niekoniecznie musi się dobrze czuć na trawiastej nawierzchni londyńskiego turnieju i odwrotnie.

Efektowny marsz Chwalińskiej w Paryżu od razu przełożył się na zainteresowanie tenisem w... Bielsku-Białej, mieście piłki nożnej i siatkówki. – Skrzynka mailowa została zgrzana do czerwoności od zgłoszeń rodziców chcących, aby ich dzieci rozpoczęły treningi w BKT Advantage Bielsko-Biała – zdradził dziennikarzom Piotr Szczyпка, prezes tenisowego klubu, w którym trenuje na co dzień Chwalińska. Na stronie internetowej klubu można się doczytać, że został założony w 2010 roku, kiedy to został oficjalnie zarejestrowany z inicjatywą obecnego prezesa oraz wiceprezesa Wojciecha Wrzola. Od samego początku działa na obiektach dawnych Kortów Park w Parku Rosta w Bielsku-Białej Komorowicach. Obecnie klub dysponuje czterema krytymi kortami tenisowymi oraz dwoma do mini-tenisa o nawierzchni dywanowej,

Czeską nadzieją Jakub Menšík

Czeski tenis po dziewięciu latach znów ma swojego wystannika w półfinale French Open. Jakub Menšík w ćwierćfinale pokonał Brazylijczyka João Fonsecę 6:4, 6:3, 7:6 i w piątkowym półfinale zagra z Niemcem Aleksandrem Zwerewem. Pojedynek na centralnym korcie w Paryżu został zaplanowany na godz. 14.30. Pochodzący z Prościejowa 20-latek jest wschodzącą gwiazdą czeskiego tenisa. W Paryżu idzie jak burza, prezentując bardzo widowiskowy tenis oparty na świetnym serwisie i dobrej grze pod siatką. Podobnie gra też jego piątkowy rywal Aleksander Zwerew, można się więc spodziewać atrakcyjnego i zaciętego półfinału. Na drodze po triumf w French Open brakuje w tym roku największych faworytów – kontuzjowanego Hiszpana Carlosa Alcaraza, a także Włocha Janickiego Sinnera i Serba Novaka Djokovicia, którzy niespodziewanie pożegnali się z turniejem zbyt wcześnie.

● Maja Chwalińska w French Open zdefiniowała na nowo swoją karierę. Fot. ARC

jednym o nawierzchni HARD oraz sześcioma kortami zewnętrznymi – ziemnymi.

Z sukcesu Mai Chwalińskiej cieszy się cała Polska, ale też spora grupa kibiców z Republiki Czeskiej. Trenerem Mai jest Czech Jaroslav Machovský, a w przeszłości zawodniczka tenisowego klubu z Bielska-Białej trenowała również pod okiem Zaołzia, Jakuba Cymorka. Jak zdradził dziennikarzom Jaroslav Machovský, cały sztab szkoleniowy przeżywa w Paryżu prawdziwą bajkę, którą nie zepsuje nawet ewentualna przegrana w półfinale. Chwalińska jest już planowany został mecz finałowy gry pojedynczej kobiet, przegraliśmy się już wczoraj wieczorem (wynik na www.glos.live). Chwalińska jest już pewna, że po French Open znajdzie się w najlepszej 30 rankingu WTA. Kosmiczny skok w kosmiczny sezon. ■

W sobotę mecz Orły Zaołzia – Reprezentacja Polskich Pisarzy

Będzie się działo! Przedsmak piłkarskiego mundialu szykuje się na jutro w Bystrzycy, gdzie w sobotnie samo południe na boisku przy szkole podstawowej zagrają w charytatywnym meczu reprezentacje Orłów Zaołzia i Polskich Pisarzy. To pierwszy wzajemny pojedynek tych drużyn, zapowiadają się więc duże emocje.

Reprezentacja Polskich Pisarzy, założona w 2012 roku, to wyjątkowa drużyna piłkarska skupiająca autorów, poetów, dziennikarzy literackich oraz osoby związane ze środowiskiem literackim. Jej działalność łączy sport z kulturą, pokazując, że pasja do literatury może iść w parze z aktywnością fizyczną i rywalizacją sportową. Drużyna bierze udział w meczach towarzyskich, turniejach oraz wydarzeniach charytatywnych zarówno w Polsce, jak i za granicą.

– Kiedy pojawiła się szansa rozegrania meczu z Orłami Zaołzia, wiedzieliśmy, że to strzał w dziesiątkę i pomyśl warty zrealizowania. Cieszymy się do Bystrzycy – powiedział „Głosowi” Zbigniew Masternak, kapitan Reprezentacji Polskich Pisarzy, skądinąd najlepszy strzelec zespołu.

Dla cieszącej się ogromną popularnością zaołziańskiej drużyny Orły Zaołzia, skupiającej w swoich szeregach byłych, a także nadal aktywnych wychynowych piłkarzy z naszego regionu, czerwiec jest zawsze miesiącem intensywny piłkarskiej terapii. 14 czerwca Orły będą gospodarzami kolejnej edycji Memoriału Karola Jungi w Stonawie, zaś pod koniec czerwca młodsza część drużyny wystąpi w tradycyjnym Turnieju Mniejszości Narodowych w Pradze.

– Mecz z Reprezentacją Polskich Pisarzy dołączył do tej układanki

● Dla Orłów Zaołzia czerwiec jest miesiącem intensywny piłkarskiej terapii. Fot. SZYMON BRANDYS

w ostatniej chwili, ale to dobrze, bo sprawdzimy formę w pojedynku z klasowym przeciwnikiem. Wyniki uzyskane przez rywali w ostatnich

latach, w różnych ciekawych wydarzeniach i międzynarodowych turniejach, są dla nas ostrzeżeniem. Czekaj nas trudna przeprawa, dlatego

liczymy na mocne wsparcie naszych fanów w Bystrzycy – zaapelował w rozmowie z „Głosem” Roman Konderla z zaołziańskiej drużyny. (jb)

pre-teksty i kon-teksty /416/

Krzysztof Łęcki

Muzyka w towarzystwie

Miłoś Forman w „Amadeuszu” spopularyzował postać (bo przecież nie twórczość) jednego z największych kompozytorów w historii – Wolfganga Amadeusza Mozarta. Przedstawił życie Mozarta z wymaginowanej perspektywy jego rywalizacji z innym muzykiem, Antonio Salierim i ciągłych problemów finansowych. Tym samym czeski reżyser postawił na pierwszym planie kwestię niedoceny genialnego muzyka.

I Oto prestiżowe i materialne triumfy odnosi konwencjonalny do bólu Salieri, gdy Mozart w zasadzie klepie biedę... I jeszcze te ciągłe konflikty z mecenasami, a w zasadzie nie mecenasami, a pracodawcami Mozarta, którzy traktują genialnego kompozytora zale-dwie jak rzemieślnika... W filmie Formana cesarz Józef II nie był do końca zadowolony z opery Mozarta „Uprowadzenie z Seraju” (a może postanowił po prostu coś powiedzieć). I potraktował geniusza muzyki tak, jakby ten był – powiedzmy – stolarzem. „Za wiele nut, drogi Mozarcie, za wiele nut” – skrytykował muzyka monarcha. W filmie Mozart pięknie ripostuje – pytając cesarza, których to niby nut jest za dużo? Na ekranie cesarz pozostaje, by tak rzec, bez stychna... Ta sama scena wymiany zdań pomiędzy wielkim muzykiem i cesarzem przywołana została w biografii Mozarta autorstwa Norberta Eliasa. Tyle że w książce Eliasa błyskotliwa odpowiedź Mozarta nie została jakoś odnotowana. Dlaczego? Może genialny muzyk nie był mistrzem wyszukanej ciętej riposty? A może po prostu Mozart cały czas miał w pamięci to, że, jak pisze Elias, zapłata muzyków „zależała od uznania jaśniepaństwa, przed którym występował. Wynagradzanie artysty, wirtuoza miało wówczas, jak chciała dworska tradycja, ciągle jeszcze charakter łaskawego daru. Jego wysokości nie sposób było przewidzieć, zależała od hojności księcia lub szlachcica, dla którego grano”. Może zatem chowając swoją ciętą ripostę do kieszeni, Mozart myślał tylko o tym, jak tę kieszeń napełnić złotem.

II A było pewnie o czym myśleć. Wreszcie, można przyjąć bez obawy popełnienia pomyłki – cesarz, jeśli tylko zechciał, mógł być nieporównanie bardziej hojny niż jakikolwiek książę czy szlachcic. Takie to były czasy. I czasy te, trudne dla muzycznych geniuszy, niedługo miały się zmienić. Niewiele młodszy od Mozarta inny geniusz muzyczny Ludwig van Beethoven nie był już poddanym i pracownikiem arystokratycznych zleceń-dawców. Mógł komponować „jako tak zwany dziś wolny artysta dla względnie anonimowej publiczności” (Norbert Elias) – otworzył się bowiem rynek na utwory muzyczne. Pisał Beethoven w liście do przyjaciela: „Kompozycje przynoszą mi spore dochody, powiedziałbym, że mam więcej zamówień, niż jestem zdolny wykonać. Do każdej rzeczy mam też sześciu czy siedmiu wydawców, a nawet jeszcze więcej, kiedy chcę dobić targu: nie dyskutują już ze mną, ja żądam a oni płacą. Jak widziś jest to znakomita sytuacja” (Norbert Elias). To się nazywa „łaska późnego urodzenia”... Obowiązuje, rzecz jasna, nie tylko w polityce. Porównajmy chociażby status społeczny i materialny piłkarzy sprzed pół wieku i dzisiaj...

III A może interpretacja spotkania muzycznego geniusza – Wolfganga Amadeusza Mozarta i cesarza Józefa II jest zupełnie nietrafiona? ■

Miałem jakiś czas temu okazję porozmawiać z pewnym Fascynatem muzyki. Powtórzmy: cesarz miał zaszczyścić kompozytora uwagą: „za dużo nut drogi Mozarcie, za dużo nut”. W filmie cesarz dodaje jeszcze: „trzeba wyrzucić trochę nut i będzie genialnie. – Które nuty wyrzucić Wasza wysokość? – pyta Mozart”. Uwaga ta w filmie zabrzmiała (i miała zabrzmieć) ironicznie. Tymczasem, jak uświadomił mi ów przypadkiem spotkany Fascynat – Józef II był w rzeczywistości człowiekiem niezwykle wykształconym muzycznie. A jego uwaga – „za dużo nut, dogi Mozarcie, za dużo nut” – dotyczyła po prostu przyzwyczajęń muzycznych współczesnego im Wiednia. Stolica cesarstwa po prostu nie była gotowa na muzyczne nowatorstwo Mozarta. Cesarz najwyczajniej go przed tym ostrzegał. A zatem...

IV

Dalej. Wspomniany Fascynat, wielki adorator twórczości Georga Friedricha Händla, w sposób – ujmijmy to delikatnie – dość stonowanie wyrażał się o dziele Jana Sebastiana Bacha. Zdawał się być w najwyższym stopniu oburzony świetnym skądinąd spektaklem Teatru Telewizji wyreżyserowanym przez Kazimierza Kutza (dzieło autorstwa Paula Barza), a zatytułowanym „Kolacja na cztery ręce”. Spektakl z kreacjami aktorskimi Romana Wilhelmiego (Händel) i Janusza Gajosa (Bach) opowiada historię wymaginowanej, tytułowej kolacji, na którą Georg Friedrich Händel miał zaprosić Jana Sebastiana Bacha. To wtedy właśnie wielki i (u)znany w świecie Händel, częstuje protekcyjnymi uwagami, pozornie speszonego, skromnego gościa (poznokie łaski, powtarza Bach wielokrotnie, zbytke łaski). Kiedy jednak Händel wznosi toast za „króla muzyki”, klaniając się Bachowi, ten cicho podpowiada: „Niżej panie Händel, niżej”. To tylko jedna z wielu scen, które oburzyły napotkanego przeze mnie Fascynata, znawcę (piszę to bez cienia ironii) muzyki. Mój rozmówca, zgodził się tylko (a i to – od biedy), że „Wariacje Goldbergowskie” są, no powiedzmy, niezłe. Nieźle? A przecież dla mnie (i rzecz jasna – nie tylko dla mnie) po prostu genialne.

V

Mozart, Salieri, Bach, Händel... To przecież, tak naprawdę nie są muzyczne tematy naszej współczesności. A jakie są? Pisał słynny amerykański filozof, Allan Bloom już w latach 80: „Wyobraźcie sobie trzynastolatka siedzącego w salonie rodzinnego domu i odrabiającego zadanie z matematyki ze słuchawkami na uszach (...) Chłopiec korzysta ze swobód wywalczonych na przestrzeni wieków dzięki przy mierzu politycznego geniuszu i politycznego heroizmu, swobód uwiecznionych krwią męczenników; korzysta z wygód i czasu wolnego dzięki najbardziej wydajnej gospodarce w historii ludzkości; nauka zgłębia tajemnice natury, aby dostarczyć mu wspaniałego systemu odtwarzania dźwięku i obrazu. Co stanowi uwieńczenie tego postępu? Dorastające dziecko, którego ciało podryguje w takt orgiastycznych rytmów; którego uczucia wyrażają się w hymnach na cześć onanizmu bądź mordowania rodziców; którego ambicją jest zdobycie sławy i bogactwa poprzez naśladowanie rockmana nieokreślonej płci”. No cóż, Bloom nie dożył techno...

VI

W „Łęku wysokości” Mela Brooksa (film złożony w hołdzie Alfredowi Hitchcockowi) głośna muzyka, której nie da się wyciszyć, zabija jednego z bohaterów drugiego planu... ■

PODRÓŻE MAŁE I DUŻE. Poleca Jakub Skalka /111/

Jakub Skalka

Błękitnym szlakiem, cz. 24: Dwór Radockiego (Ochaby Małe)

● Dawny dwór w Ochabach Małych, dziś dom mieszkalny. Fot. JAKUB SKAŁKA

Ślask Cieszyński mieści wiele miejscowości, których dzieje nie odbyły się zbyt głośnym echem w regionalnej historii. Jedną z takich miejscowości są Ochaby – obecność w świadomości krajanów zawdzięczają one przede wszystkim stadninie koni, ewentualnie skansenowi (przypomnę, że odwiedziłyśmy go wspólnie 20 sierpnia 2021 r.) i punktem gastronomicznym przy drodze krajowej nr 81. Nie pozostaje nam więc nic innego, jak poświęcić dwa najbliższe wypadki tej arcyciekawej wsi i przekonać się, jak wiele ma do zaoferowania w naszym temacie.

Nazwa miejscowości wywodzona jest zwykle od staropolskiego określenia bagien i trzawisk, co zważywszy na krajobraz tego odcinka doliny Wisły jest całkiem zrozumiałe. W źródłach pojawia się ona dość dawno – Ochaby znajdują się bowiem wśród miejscowości Księstwa Cieszyńskiego poświadczonych najwcześniej, bo już w 1305 r. (podobnie jak pobliskie Pruchna i Dębowice). Jednym z ich pierwszych znanych z imienia właścicieli był Mikołaj z Wojciechowej Wsi, który wraz z synami Mikołajem, Piotrem i Marcinem sprzedał w 1392 r. część swoich ziem niejakiemu Gochowi z Ochab.

Mniej więcej w tym okresie, w toku parcelacji majątku, doszło do podziału na Ochaby Małe i Wielkie. Jedne i drugie często zmieniały właścicieli, warto więc wymienić wśród nich przynajmniej kilku – na czele z Mikołajem Brodeckim. Szlachcic ten położył szczególne zasługi dla rozwoju gospodarki rybnej, dążąc do przekształcenia naturalnych mokradeł w sieć stawów hodowlanych. Prace w tym zakresie trwały latami, pod koniec XV w. i na początku kolejnego stulecia. Brodecki, za pozwoleniem księcia, wznosił na wysokości Ochab Małych tamę na Wiśle oraz zlecał wykonywanie przekopów, zasilających stawy w wodę odprowadzaną z rzeki. To ważna postać dla tej części Cieszyńskiego, do której jeszcze nieraz będziemy się odwoływać.

Przejdźmy jednak dalej. Omińmy Zycha Huse z Kremży, Cyganów ze Szupsk i Gelhornów ze Starego Grodkowa, a już na pewno Hatcnowskich, którzy doprowadzili do

takiego rozdrobnienia wielkoochabskich dóbr, że głowa mała. Szczęśliwie w mniejszym stopniu dotyczyło to Ochab Małych – te pod koniec 1. poł. XVI w. należały do Mikołaja Kłocha z Kornic, następnie kilku rodów szlacheckich, by w 1627 r. wejść w posiadanie Jana Radockiego z Radocze.

Choć ochabska panorama jest raczej nizinna, jedno miejsce góruje nad otoczeniem, przewyższając je o kilkadziesiąt metrów – Kępa Wiślicka. Właśnie ją Radocki z Radocze wybrał na swoją siedzibę, a ślady jego decyzji możemy oglądać, pnąc się w górę ul. Stromą, tuż po zjeździe z DK nr 81. Charakterystyczna fasada dworu wzniesionego ok. 1637 r. już na oko wyduje się „z innej epoki”, choć zniszczenia wojenne bezpownotnie odebrały mu pierwotny kształt. Po odbudowie budynek ztracił większość archaicznych cech architektonicznych, a najstarsze świadectwa jego metryki – sklepienia – oglądając dziś wyłącznie prywatni właściciele. Warto dodać, że na Kępie już wcześniej istniały zabudowania folwarczne, w tym browar, zaś wznoszący dwór, Radocki wystawił również zachowaną do dziś strażnicę obronną (być może pełniącą też funkcje celne). Jej zabytkowy gmach – dziś budynek mieszkalny – znajduje się kilkadziesiąt metrów niżej.

To jednak dopiero początek. Rozdrobnienie Ochab przekłada się bowiem na zagęszczenie szlacheckich siedzib, które pozostawili po sobie dawni właściciele wsi. Notabene, zagęszczenie to dotyczyło również folwarków. W szczytowym momencie na terenie Ochab działały cztery: „Schlosshof” na Kępie, „Sandhof” na Kamieńcu, „Bagnerhof” na Bagnach i „Auerhof” na Spalenisku. Wolne tłumaczenie nasuwa się samo: „Dwór Zamkowy”, „Dwór Piaskowy”, „Dwór Bagienny” i „Dwór na Błoniach”. No, ewentualnie jeszcze piąty, „Mühlhof” („Dwór Młyński”), choć jego działalność raczej wiąże się z kamienieckim. Czy tylko moja wyobraźnia szaleje? Krajobraz nazywanicy jak z bajek o księżniczkach lub, jak kto woli, godny map z gier fabularnych. A to wszystko mieszczą w sobie niepozorne Ochaby! ■

„Człowiek z poczuciem” – benefis Jacka Fedorowicza

Sobota 6 czerwca, godz. 14.35

PIĄTEK 5 CZERWCA

6.00 Panorama **6.30** Prywatne życie zwierząt **14.7.00** Makłowicz w podróży. Podróż 8. Portugalia **7.30** Pytanie na śniadanie **11.30** Kresowe grody i rody **11.50** Przepis dnia (mag.) **12.00** Serwis Info **12.10** M jak miłość (s.) **13.55** Wodecki Twist - Piosenki o miłości **15.00** Serwis Info **15.10** Wszystko przed nami **15.40** Słowo daje!l. Przesady **15.50** Dlaczego krowa... Krokiodylę **16.00** Boży wariat **17.00** Teleexpress **17.25** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.50** Teleexpress Extra **18.15** Górnica polska smaku (mag.) **18.45** Panorama **19.20** Polacy światu. Gustaw Zieliński **19.30** Program informacyjny **20.00** Echo serca (s.) **20.50** U Pana Boga za piecem (komedia) **22.35** Do śmiechu! (pr. rozr.) **23.15** Panorama **23.45** Rodzinka.pl (s.).

SOBOTA 6 CZERWCA

6.00 Panorama **6.35** Turystyczna jazda **6.55** Między wierszami **8.20** Anna German w sercach ludzi **10.00** Beneficjacja ks. Jana Świerca SDB i jego Towarzyszy **12.05** Stawiam na Tolka Banana **13.20** UNESCO. Skarby Polski. Kopalnia Soli w Wieliczce **13.45** Echo serca (s.) **14.35** „Człowiek z poczuciem” – benefis Jacka Fedorowicza **15.35** Okrasa łamie przepisy. Pesto, salsa czy sałsa **16.05** Lasy bagienne **17.00** Teleexpress **17.25** Ja wam pokażę! (s.) **18.20** Wojna domowa (s.) **19.30** Program informacyjny **19.45** Pytanie dnia **20.00** Zato-ka śpiegów (s.) **20.55** U Pana Boga za miedzą (komedia) **22.45** Do śmiechu! (pr. rozr.) **23.00** Tajemnica Enigmy. Smak zwycięstwa (s.) **23.45** Laskowik & Malicki - niedziela wieczór.

NIEDZIELA 7 CZERWCA

6.00 Panorama **6.30** Rodzinka.pl (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.25** Makłowicz w podróży. Podróż 3. Niemcy. Dolna Saksonia **11.50** Słowo na niedzielę **12.00** Transmisja mszy świętej z parafii Opatrzności Bożej w Wilanowie w Warszawie **13.35** Kłopotliwi przybysze **14.15** Janosik (s.) **16.00** Niedziela z... Ireną Santor **16.45** Muzyczne N.A.I. Agnieszka Osiecka **17.00** Teleexpress **17.25** Ja wam pokażę! (s.) **18.15** Kabaretomaniacy **19.05** Muzeum Polskiej Piosenki. Augustowskie noce **19.30** Program informacyjny **20.00** Komisarz Alex **22** (s.) **20.55** Karbala (dramat wojenny) **22.55** Kabaretowa Noc pod Gwiazdami - Lidzbark Warmiński **2025 23.50** Ja wam pokażę! (s.).

PONIEDZIAŁEK 8 CZERWCA

6.00 Panorama **6.30** Przysiań nad Biblią **7.00** Gwiazdorska kuchnia Ani 3 (mag.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.30** Polskie opowieści **11.50** Przepis dnia (mag.) **12.00** Serwis Info **12.10** Blondynka 4 (s.) **13.50** Pięknie przyprawa **14.10** Plaski brzuch **14.10** Kulturalni **15.00** Serwis Info **15.10** Kiedyś to było... **15.40** Hity i historie gwiazd. Halina Benedyk i Marco Antonelli **16.00** Zaraz wracam 2 (s.) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.50** Teleexpress Extra **18.15** Słownik polsko@polski (talk-show prof. Jana Miodka) **16.00** Zaraz wracam 2 (s.) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.50** Teleexpress Extra **18.15** UNESCO. Skarby Polski. Krzemionki Opatowskie **18.45** Info Wilno **19.05** Wileńszczyzna w obiektywie. Polacy Światu **19.15** Ranczo 2 (s.) **20.10** Program informacyjny **20.50** Korona Gór Polski. Łysica **21.20** Polonia 24 Tygodnik **22.25** Profilerka Jastrzę (s.) **23.15** Dziennik regionów.

wetki polskie. Zygmunt Krasiński **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Czas honoru. Powstanie. Hotel Victoria (s.) **21.20** Królowa Bona (s.) **22.20** Varius Manx & Kasia Stankiewicz na dobry wieczór **23.15** Panorama **23.45** Kod bezpieczeństwa (mag.).

WTOREK 9 CZERWCA

6.00 Panorama **6.30** Pożyteczni.pl **7.00** Rączka gotuje **7.30** Pytanie na śniadanie **11.30** Opowieści z Greenpointu (s.) **11.50** Przepis dnia (mag.) **12.00** Serwis Info **12.10** Komisarz Alex **22** (s.) **13.05** Ranczo 2 (s.) **14.00** Kod bezpieczeństwa (mag.) **14.30** Moda na język polski. Komiksy **15.00** Serwis Info **15.10** To działa. Polskie innowacje bez granic **16.00** Zaraz wracam 2 (s.) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.50** Teleexpress Extra **18.15** Oko na Wschód **18.45** Panorama **19.20** Polacy światu. Zygmunt Gorgolewski **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Wiedźmin (s.) **21.20** Ojciec Mateusz 2 (s.) **22.15** Irena Santor. Magiczny jeden krok **23.15** Panorama **23.45** Kabaret Moralnego Niepokoju. Galaktikos W stronę słońca!

ŚRODA 10 CZERWCA

6.00 Panorama **6.30** Przyrodnik na tropie **7.00** Okrasa łamie przepisy. Pestto, salsa czy sałsa **7.30** Pytanie na śniadanie **11.30** Polacy na ratunek Żydom. Rodzina Tkaczyków **11.50** Przepis dnia (mag.) **12.00** Serwis Info **12.10** Wiedźmin. Nauka (s.) **13.05** Tajemnica Enigmy. Smak zwycięstwa (s.) **13.50** Polacy światu. Kazimierz Skórczewski **14.00** Profesor Michałowski. Droga do Faras **15.00** Serwis Info **15.10** Zakochaj się w Polsce. Płock (mag.) **15.35** 20 x 20 lat TVP Kultura. Wilhelm Sasnal **16.00** Zaraz wracam 2 (s.) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.50** Teleexpress Extra **18.10** Lila Kiejzik - portret **18.45** Panorama **19.20** Polacy światu. Ludwik Knicki-Skrzyński **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Dom nad rozlewiskiem (s.) **22.15** Rozmowy (nie) wygodne. Maja Komorowska **22.45** Słowo daje!l. Żrzyk emocji **22.55** 62. KFPP w Opolu - Tryk ćwiartki Jacka Cygana - urodziny **23.15** Panorama (mag.) **23.45** „Człowiek z poczuciem” – benefis Jacka Fedorowicza.

CZWARTEK 11 CZERWCA

6.00 Panorama **6.30** Słownik polsko@polski (talk-show prof. Jana Miodka) **7.00** Jedzenie ma znaczenie (mag.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.30** Stacja innowacja **11.50** Przepis dnia (mag.) **12.00** Polacy światu. Zygmunt Gorgolewski **12.10** Dom nad rozlewiskiem (s.) **13.50** Daję słowo - Maciej Orłoś 2. Anna Dymna (talk-show) **14.40** Turystyczna jazda (mag.) **15.00** Słowo daje!l. Galicjczy w polszczyźnie **15.10** Tamte lata, tamte dni. Andrzej Pągowski **15.40** Słownik polsko@polski (talk-show prof. Jana Miodka) **16.10** Na festiwalowej scenie **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.50** Teleexpress **17.50** Teleexpress Extra **18.15** UNESCO. Skarby Polski. Krzemionki Opatowskie **18.45** Info Wilno **19.05** Wileńszczyzna w obiektywie. Polacy Światu **19.15** Ranczo 2 (s.) **20.10** Program informacyjny **20.50** Korona Gór Polski. Łysica **21.20** Polonia 24 Tygodnik **22.25** Profilerka Jastrzę (s.) **23.15** Dziennik regionów.

Honorowanie UPA utrudnia proces historycznego pojednania

Kongres Polonii Amerykańskiej opublikował stanowisko wyrażające głębokie rozczarowanie i zaniepokojenie decyzją Prezydenta Ukrainy Wołodomyra Zełenskiego o nadaniu ukraińskiej jednostce wojskowej imienia „Bohaterów UPA”. „Podtrzymując nasze niezmiennie wsparcie dla narodu ukraińskiego w jego walce z rosyjską agresją, uważamy, że honorowanie organizacji kojarzonych z Rzezią Wołyńską oraz innymi zbrodniami popełnionymi na polskiej ludności cywilnej utrudnia proces historycznego pojednania i budowania wzajemnego zrozumienia pomiędzy Polakami i Ukraińcami. Wyrażamy również poparcie dla reakcji Prezydenta Karola Nawrockiego, Prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska oraz Ministra Spraw Zagranicznych RP Radosława Sikorskiego, którzy zabrali głos w tej sprawie” – czytamy w oświadczeniu.

KONGRES POLONII AMERYKAŃSKIEJ

Chicago, 29 maja 2026

Kongres Polonii Amerykańskiej wyraża głębokie oburzenie i rozczarowanie decyzją Prezydenta Ukrainy Wołodomyra Zełenskiego z dnia 27 maja 2026 r. o nadaniu jednostce Sił Operacji Specjalnych Sił Zbrojnych Ukrainy honorowego imienia „Bohaterów UPA”. Decyzja ta świadczy o poważnym niezrozumieniu historycznego kontekstu działalności Ukraińskiej Powstańczej Armii oraz miejsca, jakie organizacja ta zajmuje w zbiorowej pamięci narodu polskiego. Dla milionów Polaków UPA pozostaje symbolem zbrodni dokonanych na ludności cywilnej podczas Rzezi Wołyńskiej i innych masowych mordów na Polakach zamieszkałych Kresy Wschodnie II Rzeczypospolitej. Pamięć o dziesiątkach tysięcy niewinnych ofiar, kobiet,

• Logo Kongresu Polonii Amerykańskiej. Fot. ARC

dzieci i osób starszych, nakłada na przywódców państw obowiązek szacunku i odpowiedzialności, których tej decyzji brakuje.

W pełni popieramy stanowczą reakcję Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Karola Nawrockiego, Prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska oraz Ministra Spraw Zagranicznych RP Radosława Sikorskiego.

Ze szczególnym niepokojem odnotowujemy, że decyzja Prezydenta Zełenskiego dostarcza Federacji Rosyjskiej gotowego materiału propagandowego. Od początku celam Moskwy jest rozbijanie jedności sojuszników Ukrainy i osłabianie międzynarodowego poparcia dla jej niepodległości. Głorzyfikowanie formacji odpowiedzialnej za masowe mordy na Polakach uderza w ukraińskie interesy strategiczne skuteczniej niż niejedna wroga operacja z zewnątrz.

Nasze zaskoczenie jest tym większe, że decyzja ta wyszła od przywódcy państwa, które od początku rosyjskiej agresji korzysta z precedensowego wsparcia Polski, politycznego, wojskowego, gospo-

darczego i humanitarnego. Polska była i pozostaje jednym z najbliższych, najbardziej konsekwentnych i najbardziej zaangażowanych sojuszników Ukrainy.

Stanowczo podkreślamy jednocześnie, że nasze wsparcie dla narodu ukraińskiego w walce z rosyjskim imperializmem jest i pozostanie niezmiennie. Wierzymy głęboko, że wolna, niepodległa i demokratyczna Ukraina leży w interesie całej Europy i świata demokratycznego.

Właśnie dlatego oczekujemy, że władze w Kijowie zerwą z polityką gloryfikowania organizacji odpowiedzialnych za zbrodnie na ludności cywilnej.

Wyrażamy nadzieję, że decyzja Prezydenta Zełenskiego stanie się impulsem do poważnej refleksji oraz że Ukraina podejmie i konsekwentnie kontynuować będzie działania zmierzające do pełnego wyjaśnienia, udokumentowania i upowszechnienia prawdy historycznej o tragicznych wydarzeniach na Wołyniu i w Małopolsce Wschodniej.

Apelujemy zarazem, by podobne incydenty nie powtarzały się w przyszłości. Stanowią one poważną przeszkodę w budowaniu trwałych relacji polsko-ukraińskich opartych na prawdzie, wzajemnym szacunku i zaufaniu – wartościach, które są fundamentem autentycznego partnerstwa między naszymi narodami.

Hubert J. Cioromski

prezes

Andrzej Tomasz Niemyjski

wiceprezes ds. polskich

INFORMATOR

ŻYCZENIA

Szczęścia, słońca, pomysły i radości.
Dnia 4 czerwca 2026 roku swój zany jubileusz – 70. urodziny obchodziła

pani HELENA ŻOŃ
z Bukowca

Z tej okazji życzenia zdrowia, uśmiechu na twarzy oraz błogostawieństwa Bożego na dalsze lata składają naszej Kochanej Żonie, Mamie, Babci i Prababci mąż Władek, syn Marian z żoną Renatą, córka Urszula z mężem Józefem, syn Staś z żoną Martiną, sześć wnuczek, dwóch wnuków, prawnuk Franciszek, prawnuczka Justynka oraz cała rodzina Żoń i Jochymek.

GŁ-293

CO NA ANTENIE

BŁĘDOWICE – Klub Kobiet zaprasza na spotkanie towarzyskie 10 czerwca o godz. 15.00 do Domu PZKO.

BYSTRZYCA – Sekcja Kolarska PTTŚ „Beskid Śląski” zaprasza na 5. Dziecięcy Rajd Rowerowy w niedzielę 14 czerwca do bystrzyckiego parku PZKO. Każda drużyna (rodzic z dzieckiem albo całą gromadką) wybiera jedną z dwóch tras: krótszą i łagodniejszą Poziomkę (10 km) lub dłuższą Truskawkę (21 km). Na trasie czekają na uczestników punkty kontrolne i karta rajdowa do podbicia, a po powrocie do parku tor przeszkód, zabawy, zamki dmuchane, poczęstunek i puchary dla wszystkich dzieci. Rejestracja odbywa się za pośrednictwem www.rajd.cz do niedzieli 7.6.

GRÓDEK – MK PZKO zaprasza wszystkich miłośników teatru w niedzielę 7 czerwca o godz. 14.00 na spektakl pt. „Zymbiorz Wróbel” w wykonaniu śmiałowickiego zespołu teatralnego do Domu PZKO. Bufet zapewniony.

▲ MK PZKO zaprasza na tradycyjną jacecznicę, która odbędzie się w niedzielę 7 czerwca od godz. 16.00 w ogrodzie Domu PZKO. Prosimy o przyniesienie jajek, resztę zapewniają organizatorzy.

JABŁONKÓW – Macierz Szkoły I Przedszkola zapraszają na Festyn Szkolny, który odbędzie się 6 czerwca w godz. 14.30-18.00 w Łasku Miejskim. W programie występy uczniów, gry i zabawy, smakołyki kuchni domowej zapewnione. Od godz. 18.00 zabawa towarzyska – DJ Dara.

KARWINA-FRYSZTAT – W piątek 5 czerwca z powodów technicznych będzie filia biblioteki we Frysztaście otwarta do godz. 15.00.

OLDRZYCHOWICE – Grono Pedagogiczne Szkoły Podstawowej z polskim językiem nauczania w Oldrzychowicach zaprasza na obchody 120 lat jej istnienia. W piątek 12 czerwca od godz. 15.00 odbędzie się Festyn Jubileuszowy w Domu PZKO w Gutach. W programie muzyka „Królowa Śniegu” w wykonaniu uczniów szkoły, występ przedszkolaków oraz zespołu „Oldrzychowice”. W sobotę 13 czerwca odbędzie się Dzień Otwartej Szkoły (w godz. 13.00-17.00), zwiedzanie szkoły Jubilatki i spotkania po latach.

PTTS „BŚ” – Zaprasza 6 czerwca na wycieczkę przyrodniczą z Janiem Michalikiem „Za roślinkami na trzynowski do Kotelnicy”. Towarzyszyć mu będzie profesjonalny botanik David Hilnikowski. Trasa z Piosku do Jabłonkowa 7,5 km. Zbiórka w Piosku przy remizie strażackiej o 8.15. Ponieważ będzie to spacer z

wykładem, liczba uczestników jest ograniczona do 50 osób. Zgłoszenia przyjmuje Wanda Farnik, tel. 777 746 320. Dojazd: pociągami do Nawisia – z Hawierzowa o 6.52, z Karwiny o 7.01, z Cz. Cieszyńska o 7.18. Z Nawisia autobusem do Piosku-Remiza strażacka o 8.00.

▲ 10 czerwca to będzie dzień pełen wrażeń! Najpierw odwiedzimy Drzewiwniki na Borku (hutnicza część Trzyńca), potem wspólne spotkanie w dobrym towarzystwie przy jacecznicy. Program: Spotkanie w dworcu kolejowym w Trzyńcu o 9.50 i spacer do muzeum „Drzewiwniki na Borku”. Od 10.30 zwiedzanie i program w muzeum z przewodnikiem (około 2 godzin). Opowieść o tym, jak rozwijał się hutniczy Trzyńciec i jak mieszkali hutnicy. Wstęp 100 koron. Trzyńciec z Borku do Golebiarza w Trzyńcu (Cesky svaz chovatelů, Žižkova 267, Trzyńciec). Od godz. 13.30 rozpoczynamy jacecznicową imprezę, można przynieść wprost na miejsce na jacecznicę. Jest zapewniony chleb, musztarda, kawa, herbata. Każdy przynosi tyle jajek, jak wielką porcję jacecznicy zje. Przygotowali i zapraszają: Zofia Franek, tel. 731 244 346 i Władysław Kroczyk, tel. 607 244 481.

SUCHA GÓRNA – Zarząd MK PZKO zaprasza wszystkich członków i sympatyków na Festyn PZKO w niedzielę 7 czerwca o godz. 14.00 do Domu PZKO. W programie: „Zespołik”, kapela „Czerchla”, strzelnica, koło szczęścia.

TRZYŃCIEC – Domowe hospicjum Medica zaprasza na tradycyjny Bieg dla Hospicjum, który odbędzie się 10 czerwca od godz. 15.00 na Fojstwie w Oldrzychowicach w ramach konferencji Carpe Diem. Przygotowano trasy o długości 800 m, 3 km oraz 5,5 km. Na mecie na uczestników czeka program towarzyszący dla

dzieci i dorosłych – strefa dla dzieci, Photobudka, food trucki, wspólne bębnowanie, prelekcje podróżnicze oraz spotkanie z Tomaszem Śbkiem.

PSP W KARWINIE zatrudni od 1 sierpnia 2026 pracownika na stanowisko tercjana. Osoby zainteresowane prosimy o przesłanie życiorysu do 15. 6. 2026 e-mailem na adres: s-łowik@pzs-karvina.cz. Więcej informacji można uzyskać telefonicznie pod numerem 596 317 672 lub e-mailem: s-łowik@pzs-karvina.cz.

GŁ-286

MALOWANIE I CZYSZCZENIE DACHÓW, betonowej dachówki, blaszanego dachu, papy, płotów, elewacji i inne. Tel. 732 383 700. Balicki.

GŁ-123

PROFESJONALNE CZYSZCZENIE-MALOWANIE dachów i elewacji wszystkich rodzajów. Tel. 776 051 335, 608 544 982. www.nater-strech.cz.

SZUKAM PRACY w przedszkolu na stanowisku asystenta pedagoga lub nauczyciela. Tel. 736 520 453, e-mail: brigitaj.gilova@seznam.cz.

GŁ-226

KARWINA-FRYSZTAT, BIBLIOTEKA REGIONALNA, Oddział Literatury Polskiej, Rynek Masaryka: do 30. 6. wystawa obrazów pt. „Znikąd do teraz” autorstwa Iwony Pomianowskiej. Ekspozycja będzie czynna w budynku biblioteki w godzinach otwarcia (patrz na www.rkka.cz).

WSPOMNIENIA

Dnia 6 czerwca 2026 minie pierwsza bolesna rocznica śmierci naszego Kochanego

śp. RUDOLFA BARONA
z Czeskiego Cieszyńska

O chwilę zadumy i modlitwę proszą żona, syn Roman i córka Alina z rodzinami.

GŁ-265

W poniedziałek 8 czerwca minie 7 lat od śmierci naszego Kochanego Taty, Brata, Dziadka

śp. TADEUSZA WOJTASA
z Wędryni

O wspomnienie i modlitwę proszą najbliżsi.

GŁ-130

Jutro miałbym urodziny,
6 czerwca minie 100 lat.

Może znać jego twórczość?

A może zostali w waszej pamięci wspomnienia?

Prosimy o poświęcenie chwili zadumy dla pisarza

śp. WIESŁAWA ADAMA BERGERA

Zarazem przesyłamy serdeczne podziękowania za wieczór wspomnień – Klubowi Propozycji im. prof. Karola Polaka oraz Reni Putzlacher, jak również młodszej córce śp. Adama, Ewie Berger, za przygotowanie wspólnego miłego spotkania w Klubie Dziupla w Czeskim Cieszyńsku. Wdzięczna rodzina.

GŁ-296

NEKROLOGI

Składamy wyrazy głębokiego współczucia pani Barbarze Dvulit z powodu śmierci

MĘŻA

Pracownicy Centrum Pedagogicznego w Czeskim Cieszyńsku.

GŁ-294

REKLAMA

A JE SUCHO!
renowacje mokrych domów
www.ajesucho.cz tel: +420 608 772 213

☒ IZOLACJA ŚCIAN

☒ IZOLACJA FUNDAMENTÓW

☒ OSUSZANIE PO ZALANIU

GŁ-244

Znajdź nas na Facebooku

Dachy – remonty,
dachy płaskie, kominy,
balkony, tarasy
Tel. +48 601 532 642

GŁ-268

PROGRAM TV

PIĄTEK 5 CZERWCA

TVP 1

6.05 Akacja 38 (s.) **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Welon, fura i brawura (reality show) **8.00** Serwis Info **8.15** Czerdziestolatek (s.) **9.15** Ranczo 4 (s.) **10.15** Komisarz Alex 5 (s.) **11.05** Ojciec Mateusz 13 (s.) **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes **12.40** Magazyn rolniczy **13.00** Natura w Jedyńce. Najsilniejszy na sawannie **14.00** Złoty chłopak (s.) **15.00** Serwis Info

15.25 Gra słów. Krzyżówka (teleturniej)

To format telewizyjny z gatunku codziennego teleturnieju wiedzowego skoncentrowany na ugrunтовanym i niestabnym od lat fenomenie popularności krzyżówek. Poprzez masowo rozpoznawalny atrybut krzyżówki format w sposób naturalny ekspluoruje powszechne zamilowanie wiodące do współzawodnictwa bazującego na wiedzy, refleksie i umiejętności kojarzenia. W wersji telewizyjnej walory te rozszerzone zostają o elementy rywalizacji, strategii rozgrywki i szczęścia...

16.00 Dziedzictwo (s.) **17.00** Telexpress **17.25** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.05** Reporterzy **18.25** Akacja 38 (s.) **19.30** Program informacyjny **20.00** 63. KPFP w Opolu **23.50** Z biegiem lat, z biegiem dni. Kraków 1898 (s.).

TVP 2

6.25 Anna Dymna - spotkajmy się. Szymon Klimza (talk-show) **6.55** Barwy szczęścia (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.30** Operacja zdrowie (mag.) **12.05** Rodzinka.pl (s.) **12.35** Koło fortuny (teleturniej) **13.15** Panna młoda (s.) **14.05** Va banque (teleturniej) **14.35** Na sygnale (s.) **15.05** La Promesa - pałac tajemnic (s.) **16.00** Koło fortuny (teleturniej) **16.35** Familiada (teleturniej) **17.20** Panna młoda (s.) **18.15** Va banque (teleturniej) **18.50** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.25** Barwy szczęścia (s.) **19.55** Domowe patenty 2 (mag.) **20.05** Rodzinka.pl (s.) **20.40** Papillon. Motylek (dramat biograficzny) **23.00** Człowiek w żelaznej masce (film kostiumowy).

TVN

5.55 Ukryta prawda **6.50** Kuchenne rewolucje. Łódź - Świńskie sprawki (8/12) **7.45** Dzień Dobry TVN **11.25** Kuchenne rewolucje. Wrocław **12.35** Kuchenne rewolucje. Poznań **13.40** Ukryta prawda **16.50** Szpital św. Anny (s.) **17.55** Detektyw (s.) **19.00** Fakty **19.50** Uwaga! **20.00** Diuna (film SF) **23.20** Zakonnica (horror USA).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.00** Halo tu Polsat **11.30** Gliniarze (s.) **14.40** Dlaczego ja? **15.50** Wydarzenia **16.15** Interwencja (mag.) **16.30** Na ratunek 112 **17.00** Gliniarze (s.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.50** Piraci z Karaibów. Kłątwa „Czarnej Perły” (film USA) **23.00** Nowy początek (film SF, USA).

TVC 1

5.59 Studio 6 **9.00** Serce (s.) **9.55** Bułeczki z rana **10.25** Opowiadaj (s.) **11.20** Petr Novák i Olympic **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** W nowym świetle **14.20** Na tropie **14.45** Reporterzy TVC **15.30** Uśmiechy Svatopluka Skopala **16.10** Łopatologicznie **17.00** Podróż po Ceucie i Melille **17.30** AZ kwiz **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Opowiadaj (s.) **21.05** Wszystko-party **22.00** Hercule Poirot (s.) **23.40** Inspektor Candice Renoir (s.) **0.35** AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Piękne kraje z lotu ptaka **9.20** Irlandia, smazragdowa wyspa

10.05 Szóstki zmysł

Maia to młoda dziewczyna, która zmaga się z funkcjonalnym zaburzeniem neurologicznym, ale pomimo tej niepełnosprawności wie, że życie jest pełne wyzwań, ale także miłości, radości i spełnienia. „Moje życie jest pełne wyzwań, ale także miłości, radości i spełnienia. Mam Jakaba, Bailey i wielu przyjaciół. Moja niepełnosprawność mnie nie definiuje, jestem Maią i żyję pełnią życia” – mówi dziewczyna, która wraz ze swoim psem, którego sama wychowała i wyszkoliła, motywuje innych do aktywnego podejścia do życia. W wolnym czasie edukuje swoich odbiorców na temat swojej niepełnosprawności i psów asystujących...

10.35 Terapia (s.) **11.00** Tennis: UniCredit Czech Open Prostějov 2026 (transmisja) **17.10** Piłka nożna: kwalifikacje do MŚ kobiet 2027: Czechy - Albania (transmisja) **19.40** PŚ we wspinaczce sportowej 2026 (transmisja) **21.30** Wiadomości w czeskim j. migowym **21.45** Zabić Irlandczyka (film) **23.30** Ocean's Eleven: Ryzykowna gra (film) **1.35** Telewizyjny klub niesłyszących.

NOVA

6.00 Śniadanie **8.30** Ulica (s.) **9.30** Bulldog z Poděbrad (s.) **10.45** Dr House (s.) **11.35** Oto Oneplay **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.25** Przzychodnia w różnym ogrodzie (s.) **13.40** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) **15.35** Zamierzamy się żonami **16.55** Popołudniowe wiadomości **17.30** Pościg **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Z diabłami nie ma żartów (bajka) **22.30** Transporter III (film) **0.45** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.).

PRIMA

6.00 Nowy dzień **6.55** M.A.S.H. (s.) **8.35** Ognisty kurczak (s.) **10.05** Polabi (s.) **11.25** Agenci NCIS (s.) **13.15** Show Jana Krausa **14.20** Incognito **15.25** Tak jest, szefie! **17.55** Nakryto do stołu **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Kochamy Czechy **23.45** Tak jest, szefie! **0.50** Policja w akcji.

SOBOTA 6 CZERWCA

TVP 1

5.50 Słownik polsko@polski (talk-show prof. Jana Miodka) **6.20** Balans bieli **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.40** Rok w ogrodzie **8.20** Pełnosprawni (mag.) **8.50** Ranczo 4 (s.) **9.50** Komisarz Alex 5 (s.) **10.45** Ojciec Mateusz 13 (s.) **11.40** Natura w Jedyńce. Mali mieszkańcy Półwyspu Iberyjskiego **12.55** Gwiazdy w południe. Fanfan Tulipan **14.40** Domowe patenty 2 (mag.) **14.45** Okrasa łamie przepisy. Smaki Opolszczyzny **15.20** Tacy byliśmy. Na opolskiej scenie **16.00** Dziedzictwo (s.) **17.00** Telexpress **17.15** Ordędzie Arcybiskupa Adriana Galbasa na Święto Dziękczynienia **17.30** Rolnik szuka żony 12 **18.40** Jaka to melodia? (teleturniej) **19.30** Program informacyjny **20.00** 63. KPFP w Opolu - Autobiografia. Jubileusz Bogdana Olewiczka **21.55** 63. KPFP w Opolu - Kabaret Neo-Nówka. 26-lecie **23.40** Z biegiem lat, z biegiem dni. Kraków 1902 (s.).

TVP 2

6.25 M jak miłość (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **10.55** Górna półka smaku (mag.) **11.25** Zmienił się (s.) **12.30** Festiwal Zaczarowanej Piosenki - półfinał 2026 **13.05** Panna młoda (s.) **14.00** Familiada (teleturniej) **14.35** Koło fortuny (teleturniej) **15.15** Szansa na sukces. Opole 2026. Big Cyc **16.20** Na dobre i na złe (s.) **17.20** Panna młoda (s.) **18.15** Va banque (teleturniej) **18.45** Wyższa Szkoła Jazdy (mag.) **19.10** Słowo na niedzielę **19.25** Rodzinka.pl (s.) **20.00** Strażnik (film sensacyjny USA) **21.55** W deszczowy dzień w Nowym Jorku (komedia USA) **23.35** Papillon. Motylek (dramat biograficzny).

TVN

5.55 Ukryta prawda **6.50** Pogromcy chaosu **7.45** Dzień Dobry TVN **11.30** Na Wspólnej (s.) **13.25** Młode gliny (s.) **14.30** Clifford. Wielki czerwony pies (komedia)

16.35 Poszukiwacze zaginionej Arki (film przygodowy)

Dr Indiana Jones (Harrison Ford) jest archeologiem, który łączy wykłady uniwersyteckie z ekspedycjami badawczymi. Właśnie powrócił z ostatniej, w trakcie której odniósł porażkę w rywalizacji z naukowcem pracującym dla nazistów. Nie dane jest mu zająć się nauczaniem. Otrzymuje bowiem tajne zadanie od służb specjalnych...

19.00 Fakty, sport, pogoda **20.00** P.S. Kocham Cię (melodramat USA) **22.45** Trzy tysiące lat tęsknoty (film fantasy).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.00** Halo tu Polsat **11.20** Ewa gotuje (mag.) **11.55** Dziennik cwa-niaczka (komedia USA) **13.50** Pokojówka na Manhattanie (komedia romantyczna USA) **16.20** Kochaj albo rzuć **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.55** Świętokrzyska Gala Kabaretowa 2025 **23.15** Venom (film SF).

TVC 1

6.00 Co umiały nasze babce **6.25** Łopatologicznie **7.20** Jabłuszko z taniego regionu (bajka) **8.05** Eliza i jej rodzina (s.) **9.05** Uśmiechy Jife-go Langmajera **9.45** Gejzer **10.20** Ojciec Brown (s.) **11.05** Wszystko-party **12.00** Z metropolii, Tydzień w regionach **12.25** Nasze hobby **12.50** Spostrzeżenia z zagranicy **13.00** Wiadomości **13.05** Czeska muzyka (bajka) **13.55** O srebrnym i złotym jajeczku (bajka) **14.35** Cudowny cedzaczek (bajka) **15.15** Zła noc (film) **16.45** Hercule Poirot (s.) **18.25** Chłopaki w akcji **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.05** Cuda natury **21.20** Wszystko-party **22.05** Legendarne pary **23.00** Komisarz Montalbano **0.45** Śladami gwiazd.

TVC 2

6.00 Ostatnie raje natury **6.55** Francuskie megaprojekty **7.55** Dzień San Diego **8.45** Na rowerze po Czechach **9.00** Normandia: kraj wojowników **9.50** Ukryte skarby **10.20** W nowym świetle **10.40** Niech żyją zwycięzcy **11.00** Tennis: UniCredit Czech Open Prostějov 2026 (transmisja) **13.35** Władza, co się zwie szubienica **14.30** Uroczystość beatyfikacji Jana Bula i Václava Drboli **16.35** Błękitna krew **17.30** Siatkówka: CEV Złota Europejska Liga Mężczyzn 2026, Węgry: Norwegia - Czechy (transmisja) **19.10** Z metropolii **19.20** Opatanie rodziny Sechtów **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Czas mroku (film) **22.05** Chinatown (film) **0.15** Królowa i moda.

NOVA

6.20 Przygody Berniego (s. anim.) **6.25** Karate owca (s. anim.) **6.45** Zig i Sharko (s. anim.) **7.00** Lodówki, opowiadaj! **7.50** Weekend **9.20** Nie bój się o mnie (s.) **10.30** Pościg: wydanie specjalne **11.55** Za pięć minut dwunasta **13.00** Johnny English (film) **14.45** Ewolucja (film) **16.55** Twisters (film) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Superpościg **21.50** Ultimatum Bourne'a (film) **0.10** Ewolucja (film).

PRIMA

6.15 M.A.S.H. (s.) **7.45** Podróż z tatą **8.30** Autosalon.tv **9.35** Kochamy Czechy **11.20** Wilcze prawo (s.) **12.40** Wydział kryminalny (s.) **14.05** Stokrotki dla kasztelanki (film)

15.50 Piraci z Karaibów: Skrzynia umarlaka (film)

Kapitan Jack Sparrow musi spłacić dług, który zaciągnął u władcy mórz – Davy Jonesa. Jeżeli tego nie uczyni, zostanie skazany na wieczne potępienie. Jego problemy oczywiście kompletnie rujnują plany ślubu Willi Turnera z piękną Elizabeth Swann, którzy wyruszają z kapitanem Sparrow w rejs pełen niezwykłych, nowych przygód.

18.55 Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Wilcze prawo (s.) **21.30** Wydział kryminalny (s.) **22.45** Koliber (film) **0.40** Miasto odkupienia (film).

NIEDZIELA 7 CZERWCA

TVP 1

6.20 Słownik polsko@polski (talk-show prof. Jana Miodka) **6.55** Słowo na niedzielę **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Lagiewnikach **8.00** Tydzień **8.30** Alternatywy 4 (s.) **9.50** Stawka większa niż życie. Wiem, kim jesteś **10.55** Ojciec Mateusz 13 (s.) **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Anioł Pański **12.15** Między ziemią a niebem **12.45** Portret kapłana. Ks. Krystian SDB **13.05** BBC w Jedyńce. Planeta zmian **15.15** Dom. Jestem dla ciebie niedziela (s.) **16.00** Dziedzictwo (s.) **17.00** Telexpress **17.35** Żona dla Polaka (reality show) **18.40** Jaka to melodia? (teleturniej) **19.30** Program informacyjny **20.00** 63. KPFP w Opolu - 45 lat. Jubileusz Lady Pank **21.35** 63. KPFP w Opolu - Kiedy mnie już nie będzie... **23.50** Z biegiem lat, z biegiem dni. Kraków 1907 (s.).

TVP 2

5.45 Barwy szczęścia (s.) **6.25** M jak miłość (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.20** Domowe patenty 2 (mag.)

11.25 Tamte lata, tamte dni. Andrzej Grabowski

Marta Perchuć - Burzyńska rozmawia z wybitnymi artystami o dzieciństwie, domu rodzinnym i najważniejszych doświadczeniach, które w istotny sposób wpłynęły na ich życie i drogę twórczą. Spotykają się w miejscach, które dla bohaterów programu mają największe znaczenie sentymentalne. Bohaterem odcinka jest popularny aktor filmowy i teatralny, Andrzej Grabowski

12.00 Wyspa dzieci, czyli muzyczny spadokobiercy zespołu 2 plus 1 (koncert) **14.00** Familiada (teleturniej) **14.35** Koło fortuny (teleturniej) **15.10** Szansa na sukces. Opole 2026. Ralph Kaminski **16.15** Tak to leciało! (teleturniej) **17.15** Harald i Sonja (s.) **18.30** Pan Mama (s.) **19.00** Śmietanka towarzyska (komedia USA) **20.40** Wielkie oczy (dramat biograficzny) **22.40** Strażnik (film USA).

TVN

5.55 Ukryta prawda **6.50** Bez kompleksów **7.45** Dzień Dobry TVN **11.30** Co za tydzień **12.15** Ugotowani **13.25** Wredne dziewczyny (komedia) **15.30** Pan Samochodzik i templariusze (film familijny) **17.55** Kuchenne rewolucje. Wschowa - La Trattoria Familia **19.00** Fakty, sport, pogoda **19.45** Indiana Jones i świątynia zagłady (film USA) **22.15** Sherlock Holmes (film kryminalny).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.00** Halo tu Polsat **11.45** Toy Story 2 (film anim.) **13.45** Madagaskar 2 (film USA) **15.45** Piraci z Karaibów. Kłątwa „Czarnej Perły” (film USA) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **20.00** Najmro (komedia) **22.10** Sokołowani (komedia romantyczna).

TVC 1

6.00 Ciekawostki z regionów **6.25** Mandaryn (film) **8.10** Syn (film) **8.25** Bułeczki z rana **8.55** Łopatologicznie **9.50** Kalendarium **10.05** Kamera na szlaku **10.35** Obiektyw **11.05** Dynastia Novaków (s.) **12.00** Niedzielną debatą **13.00** Wiadomości

13.05 Magiczny przyjaciel (bajka)

Zły mag pragnie zdobyć to, czego jeszcze nie ma – magiczną lampę. Ale tylko mały chłopiec może mu w tym pomóc, więc odnajduje sierotę Alego i wysyła go do magicznej jaskini...

14.05 Nie przeklinaj, królewiczu (bajka) **14.40** Gdzie słońce nie wchodzi (film) **15.45** Kogoś brak przy stole (film) **17.25** Karetka (s.) **18.25** Co umiały nasze babce **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Sprawa dwóch poetów (film) **21.25** Wybór SHOW **22.15** Zła noc (film) **23.40** Sprawy detektyw Murdocha (s.) **0.35** Gejzer.

TVC 2

6.00 Tajemnice koronacji Elżbiety II **6.45** Apokalipsa Dzień D **7.40** Upadek cywilizacji epoki brązu **8.30** Czechosłowacki tygodnik filmowy **8.40** Poszukiwania utraconego czasu **9.05** Historie.cs **10.00** Tennis: UniCredit Czech Open Prostějov 2026 (transmisja) **14.00** Nie poddawaj się **14.30** Magazyn chrześcijański **15.00** Magazyn religijny **15.25** Bazylika w Izniku: zatopiona tajemnica **16.25** Błękitna krew **17.20** Ślady Jary Cimrmana **17.45** Historie budowli **17.55** Piękno natury Korei Południowej **18.40** Na rowerze po Czechach **19.20** Ciekawostki z regionów **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** 100 karabinów (film) **21.50** Bliskie spotkanie trzeciego stopnia (film) **0.05** Ostatnie tabu: piłka nożna i homoseksualizm.

NOVA

6.20 Przygody Berniego (s. anim.) **6.25** Karate owca (s. anim.) **6.55** Zig i Sharko (s. anim.) **7.10** Odznaka Wysočina (s.) **8.30** Złoty łabędź (s.) **9.50** Twój cudowny ogród **10.40** Lodówka, opowiadaj **11.30** Geostorm (film) **13.45** Comeback (s.) **14.20** Z diabłami nie ma żartów (bajka) **16.40** Spotkanie w lipcu (film) **18.05** Pościg: wydanie specjalne **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Zorza poranna (s.) **21.25** Policja kryminalna Anděl (s.) **22.40** Odlamki **23.15** Ktoś dybie na moje życie (film) **1.15** Super-pościg.

PRIMA

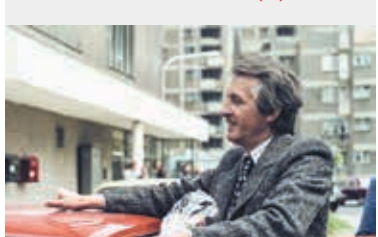
6.20 M.A.S.H. (s.) **8.55** Prima Czechy **9.25** Prima świat **10.00** Norweskie domy marzeń **11.00** Partia Terezy Tománkové **12.00** Poradnik domowy **12.55** Poradnik Pepy Libickiego **14.05** Ogrodnik w zasięgu ręki **14.45** Poradnik Ládi Huřki **16.00** Jak zbudować marzenie - wydanie specjalne **17.05** Martin i magiczny las (film) **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Piraci z Karaibów: Na krańcu świata (film) **23.35** Tajemnice Los Angeles (film) **2.00** Serenidy (film).

PONIEDZIAŁEK 8 CZERWCA

TVP 1

6.00 Akacja 38 (s.) **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Studio Raban **8.00** Serwis Info

8.15 Czerdziestolatek (s.)

Czerdziestolatka coraz bardziej niepokoją powiększające się zakola nad czołem i rzędząca z biegiem lat czupryna. Te same problemy mają jego kolezdy, a nawet ministerialni zwierzchnicy. W kręgu znajomych pocztą pantoflową rozchodzi się wieść o fenomenalnej pani Florze i jej niezawodnym specyfiku na porost włosów. Inżynier Karwowski poddaje się kuracji zapobiegającej łysieniu...

9.10 Ranczo 4 (s.) **10.10** Komisarz Alex 5 (s.) **11.05** Ojciec Mateusz 13 **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes **12.40** Rok w ogrodzie extra **12.55** BBC w Jedyńce. Planeta zmian **2.14.00** Złoty chłopak (s.) **15.00** Serwis Info **15.25** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.00** Dziedzictwo (s.) **17.00** Telexpress **17.25** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.05** Reporterzy **18.25** Akacja 38 (s.) **19.30** Program informacyjny **20.30** Prokurator (s.) **21.25** Uczciwy złodziej (dramat USA) **23.15** Świat bez fikcji. Fenomen Fogga.

TVP 2

6

KRZYŻÓWKA KOMBINOWANA

Pionowo i poziomo jednakowo:

1. długie, zbite pasmo wło-
sów
2. oświetlenie
sceniczne
lub platfor-
ma kolejowa
3. dzieła pisa-
ne prozą
4. polski zespół
muzyczny
grający reg-
gae.

**Wyrazy trudne
lub mniej zna-
ne:** DAAB

WEHIKUŁ CZASU

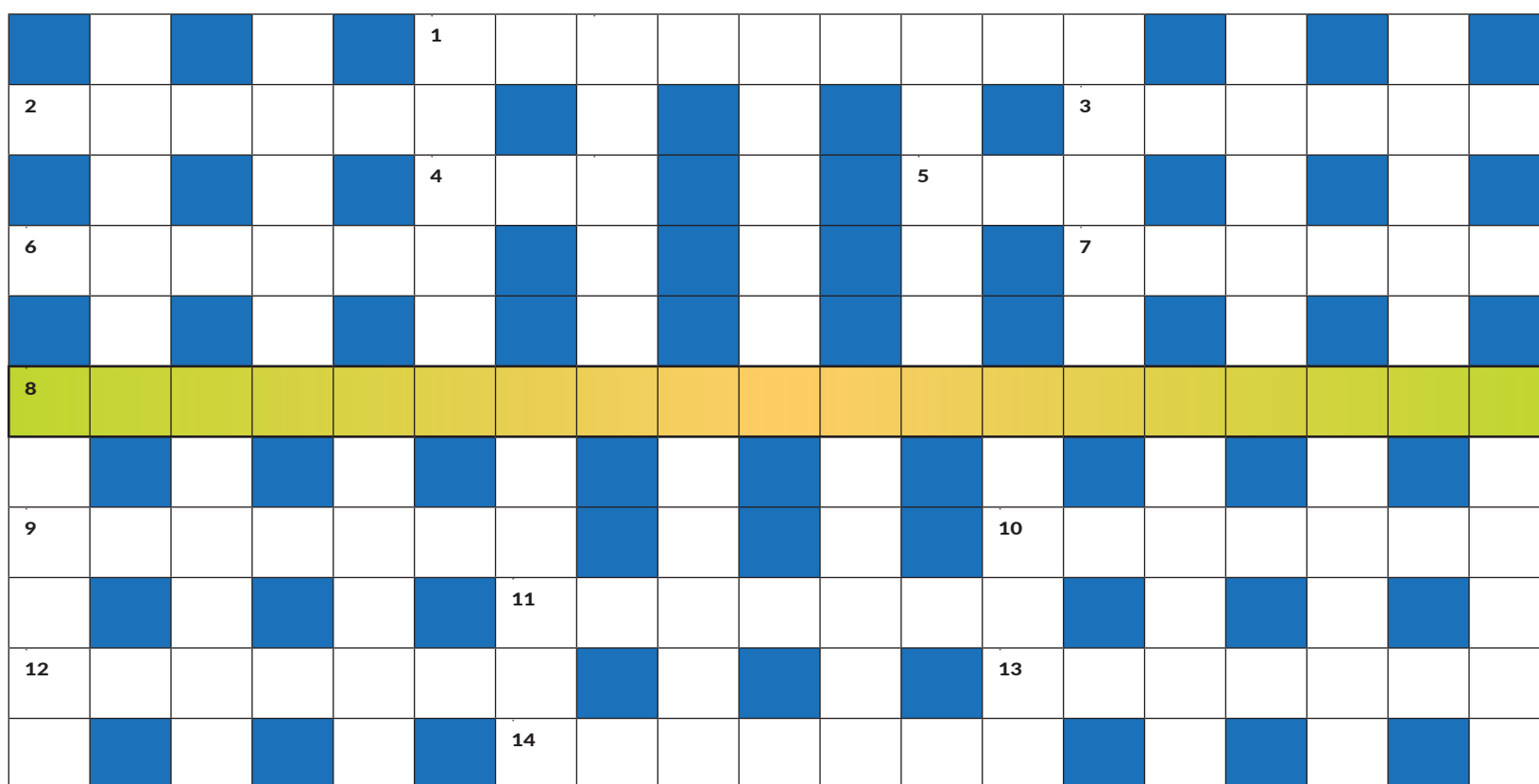
Tak było...

...tak jest

● **Dzisiaj ponawiamy nasze zaproszenie na wycieczkę do Bystrzycy. Archiwalna fotografia przedstawia stary kościół w tej malowniczej miejscowości wybudowany w XVI wieku w gotyckim stylu. W roku 1897 został zburzony i w tym samym miejscu wybudowano nowy. Zdjęcie pochodzi z archiwum MUZ-IC w Bystrzycy.**

KRZYŻÓWKA KOMBINOWANA

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana nagroda. Rozwiązania prosimy przysyłać na e-mail: **info@glos.live**. Termin ich nadsyłania upływa w środę 17 czerwca 2026 r. Nagrodę z 22 maja otrzymuje **Czesława Jasiok z Hawierzowa-Błędowic**. Autorem dzisiejszej łamigłówki jest Jan Kubiczek.

Rozwiązanie krzyżówki kombinowanej z 22 maja:
OPISANYM W SERCU
PRAWIE
Rozwiązanie minikwadratu magicznego z 22 maja:
EARL, ARMIA, RINGO, LAOS

Rozwiązaniem jest dokończenie fraszki, której autorem jest Jan Izidor Sztudynger (ur. 28 kwietnia 1904 w Krakowie, zm. 12 września 1970 tamże) – wybitny polski pisarz, poeta, eseista, tłumacz, fraszkopisarz, satyryk oraz znawca spektakli lalkowych:

POZIOMO:

1. środek stosowany do znieczulenia ogólnego lub miejscowego
2. miejsce, w którym osadza się osoby tymczasowo zatrzymane
3. kurtuazyjna albo pożegnalna
4. ...opatrzności lub wszystko widzące, zamknięte w trójkącie lub kropla tłuszczu na powierzchni zupy
5. ballada rockowa irlandzkiego zespołu U2 lub angielskie „jeden”
6. wzrok, słuch, węch, smak i dotyk

7. miejscowość koło Nowogródka, miejsce urodzenia Adama Mickiewicza
8. **ROZWIĄZANIE DODATKOWE**
9. podłużne ciastko wykonane z parzonego ciasta przełożone lub nadziane kremem
10. odpad przy obieraniu ziemniaków
11. The..., brytyjski zespół rockowy, popularny w latach 60. XX wieku lub film, którego reżyserem był Dan Donley
12. jakość materiału lub jednostka systematyczna w biologii
13. poruszyć się w strzykawce lub zdrobnienie od: tłok

- 14.** pustynia w Ameryce Południowej, na której Ignacy Domeyko odkrył złoża saletry.

PIONOWO:

ABRAZO, AFRONT, ALASKA, ARAMID, ASESOR, ATOYAC,
 ATRIUM, EDISON, EGOIZM, IRANKA, ISTOTA, KWEZAL,
 OBELGA, PROSTA, SZTORC, TETRIS, TROCHE, WALUTA,
 YAMAHA.

Wyrazy trudne lub mniej znane:

EKLERKA, SHADOWS

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu pn. Polonia i Polacy za granicą 2023 ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów. Publikacje wyrażają jedynie poglądy autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”.

MINISTERSTVO
KULTURY

Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Konsulat Generalny
Rzeczypospolitej Polskiej
w Ostrawie

Fundacja
**POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE**
im. Jana Olszewskiego

STOWARZYSZENIE
„WSPÓLNOTA POLSKA”

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Grabińska 33, 737 01 Czeski Cieszyń, IČO: 00535613, w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. IČO: 26792575 • Adres: Redakcja „Głosu”, ul. Strzelnicza 28, Czeski Cieszyń 737 01 • Redaktor naczelny: Tomasz Wolff, wolff@glos.live • Zastępca redaktora naczelnego, redaktor sportowy: Janusz Bittmar, bittmar@glos.live • Redaktorzy terenowi: Danuta Chlup, danuta.chlup@glos.live • Łukasz Klimaniec, klimaniec@glos.live • Fotoreporter: Norbert Dąbkowski, dabkowski@glos.live • Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, beata.schonwald@glos.live • Projekt makiety: Jacke Utto • Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, e-mail: info@glos.live • www.glos.live • Pismo wychodzi we wtorki i piątki • Dostawę prenumeratomorow prowadzi PNS, a.s. Paceařká 1/2773, 193 00 Praha 9-Horní Pořeniče. Zamówienia pod adresem: První novinová společnost, a.s., Zákaznické centrum, Evropská 888, 664 42 Modřice, e-mail: zakaznickecentrum@pns.cz. Reklamacje tel. 800 400 412 • Kolportaż: PNS, a.s. • Druk: CZECH PRINT CENTER a.s. Na Rovince 876, 720 00 Ostrava-Hrabová • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RK: MK ČR E 588, nr Indeksu 42501. ISSN 2570-8708.

„Głos” należy do Stowarzyszenia Dzienników Mniejszości Narodowych i Etnicznych Europy MIDAS